

VAŽNOST SPOREDA OSMEGA ZBORA J. S. Z.

OSEMNAJST POROČIL IN REFERATOV O ORGANIZATORIČNEM, KULTURNEM IN POLITIČNEM DELU

MLADINA IN ŽENSTVO BO DOBRO ZASTOPANO

Ali je JSZ. od prošlega zbora napredovala ali nazadovala? Ali je njen vpliv v naselbinah manjši ali večji, kakor je bil spomladi 1928, ob priliki VII. rednega zbora? V katerih krajih so naši klubi napredovali, in v katerih nazadovali? O tem in drugem bo poročilo na prihodnjem zboru JSZ., ki se snide dne 30. maja ob 9. s jutraj v Slovenskem delavskem domu v Detroitu, Chas. Pogorelec, tajnik JSZ. Iz njegovega pregleda, bo razvidno, kje smo bili premo aktivni, in v katerih ozi-rih bo treba izpopolnitve, da pospešimo svoje delo v bodoče.

Prosvetno delo v naselbinah

Kateri klubi, in v koliko, vrše prosvetno delo? Koliko imamo knjižnic in čitalnic? Koliko je kulturnih organizacij v izobraževalni akciji JSZ.? Kje in katera? Ali izobraževalna akcija v številu pridruženih organizacij napreduje ali nazaduje? Ali se njena aktivnost veča? V čem bi bile potrebne izboljšave? O prosvetnem delu JSZ. in izobraževalni akciji bo poročal tajnik Chas. Pogorelec.

Razprava bo obširna in važna, kajti izobraževalno delo med našim ljudstvom je ena glavnih nalog JSZ.

Vprašanje našega tiska

Največje važnosti za širjenje vsakega gibanja, za razgla-šanje kakršnihkoli idej, je še vedno tisk. Za JSZ. je Proleta-rec največjega pomena. Iz lista vidimo svoje delo, naše uspe-še in neuspehe; Proletarec seznanja stotero sodrugov s po-ročili o aktivnostih v naselbinah. Kakšna je bodočnost Prole-tarca? Ali beleži napredovanje? Kolikšnega pomena za nas je Ameriški družinski koledar, ki je publikacija naše zveze? Ali se velike izdaje Proletarca, kot je bila prošla jubilejna številka, v agitacijskem oziru izplačajo? O vsem tem in drugem, tika-joče se našega tiska, bosta poročala upravnik Pogorelec in u-rednik Fr. Zaitz.

O agitaciji po naselbinah bo poročal Joseph Snay iz Brid-geporta, O. Govoril bo izkušnji. Izkazal se je večaka v agi-taciji za Proletarca in JSZ. in vsled tega bo njegovo po-ročilo zelo važno, za vse, ki so zainteresirani v kampanjo za raš-širjenje "Proletarca".

Dom JSZ. in slovenski domovi

Ali so izgledi, da dobi JSZ. in Proletarec kmalu svoj dom? V koliko je uspeša ta akcija dozdaj? Na ta vprašanja odgo-vori zboru tajnik stavbinskega oddelka JSZ. F. Zaitz.

Važno poglavje zborovega sporeda bo referat, ki ga poda Joseph Skuk o vlogi slovenskih domov v kulturnem in družab-nem življenju naših ljudi. Ali naj bodo naši člani povsod aktiv-ni v akcijah za gradnjo domov? Ali so tu mogoče kakšne smer-nice, ki bi bile veljavne v vseh naselbinah enako? Nedvomno so slovenske dvorane v večini kulturno in družabno središče naselbin. Vprašanje je, če se jih za prosvetne namene za-dostno uporablja, in koliko bi bilo možno storiti več, če bi naše aktivnosti na kulturnem polju opravili v boljše enotnosti in jih vzajemno povečali. Jos. Skuk, ki bo imel referat o domovih, je bil dolgo časa oskrbnik Slov. nar. doma v Clevelandu, ki je naj-večji slovenski dom v Zd. državah. V tem domu, kakor tudi v agitaciji za gradnjo doma predno je slovenski Cleveland sploh imel kako svojo dvorano, si je pridobil mnogo izkušenj. Ra-zen tega ima izkušnje in upogled v aktivnosti kulturnih društev in v akcije za gradnjo ostalih slovenskih domov v Clevelandu ter drugod.

Dramatika, glasba in knjižnice

Ga. Mary Ivanush bo podala delegaciji referat o kultur-nem delu pevskih in dramskih zborov. Ona je aktivna članica pevskega zbora "Zarja" in dramatičnega društva "Ivan Can-ka" v Clevelandu. Je pevka in igralka velikega slovesa. S svojimi nastopi si je Mary Ivanush pridobila splošen ugled.

Na polju dramatike in glasbe je v naših naselbinah možen še velik razmah. Temu referatu sledi razprava, iz katere bomo razvideli, kaj treba storiti, da dvignemo to panogo naše kultu-re na višjo stopnjo in v vseh večjih naselbinah.

Velikega pomena so čitalnice in knjižnice. Razumno čit-anje je predpogoji za vsako drugo razumevanje. V področju klubov JSZ. in izobraževalne akcije deluje več knjižnic in čit-alnic, ki so važen del našega kulturnega udejstvovanja. O njih bo poročala Ana Mahnič, ki je aktivna v Slovenski narodni čitalnici v Waukeganu; ona ima bogate izkušnje iz svojega delovanja v kulturnih in podpornih društvi svoje naselbine.

Naše delo v bodoče in mladina

Je že tako, da se danes vse organizacije tujerodcev bavijo z vprašanjem mladine. Dokler je bilo naseljevanje neomeje-no, sploh ni bilo govora o "naši mladini". Naseljenci so pri-hajali sem večinoma mladi in v svojem mladem navdušenju so gradili organizacije vseh vrst. Sedaj so zgrajene, a treba je nekoga, da jih bo polagoma prevzemal in nadaljeval z delom v njih. Ker naseljenci naše narodnosti več ne prihajajo — ne toliko, da se bi poznalo, — iščemo naslednikov med tu rojeno generacijo Slovencev, ki pa je v splošnem svet zaso. Združena (Nadaljevanje na 2. strani.)

NESMISELNOST CARINSKIH OBZIDIJ

Kongres Zd. držav je zvilal carine v toliki meri, da je razburil vse druge države, ki se boj groze "represalijami". V Franciji so se vrstile proti novi ameriški tarifni postavi velike demonstracije. Kanada, Japonska, Nemčija, Anglija in druge države se pripravljajo na zvišanje carin, ki bodo omejile uvoz ameriškega blaga, končno ikdga pa trpi ljudstvo vsled podražitve življenjskih potrebščin in zmanjšanja zaslužka radi brezposelnosti in znižavanja plač. Ta kartun predstavlja na eni strani ameriški kongres in ameriško izvozno trgovino, ki gradi zid proti evropski izvozni trgovini, a pri tem ta stran spozna, da znaajo tudi tam graditi carinski zid.

Novo linčanje v Texasu

Slika civilizacije.

Kraj: Sherman, Tex., 40 milj severno od Dallasa. Prebivalcev 15,000, med njimi okrog 2,000 črncev.

Predmet: 41-letni zamorec George Hughes. Njegov zločin: posilil je belo žensko, de-janje priznal, bil vržen v ječo.

Drugo dejanje drame: Mno-žica par tisoč razjarjenih belo-poltnožev se je zbrala pred sodno palačo in zahtevala zločinca, da ga sama kaznuje. Serif ga je zaprl v železno blagajno v sodnem poslopju, da ga obvaruje pred drhaljo. Ta pa je naskakovala, navlekla dinamita, začela z rušenjem, zažgala sodni dvor in končno dobila truplo zadušenega zločinca iz blagajne. Veliko navdušenje.

Tretje dejanje: Zamorca pri-vežejo k avtu in vlačijo njego-vo truplo po ulicah Shermana. Množica rjove v zadovoljstvu nad izkazano pravico. Mrtvega črna streljajo. Obesijo ga na drevo. Spodaj zakurijo grmado. Tisoče belopoltnih vpi-je "moli in poje v navdušenju, da je zamorca zadela tako pravična kazen. Njegovo truplo gine v pepel.

Četrto dejanje: Drhal na-vali na zamorske kočje in jih ruši ter zažiga. Vseh dva tisoč črncev je pobegnilo takoj po aretaciji Hughesa, zavedajoč se nevarnosti. Več sto so jih na begu do nezavešči pretepli. Pozvana je bila milica in sedaj

SENAT IZRAŽA NEJEVOLJO PROTI NARAŠČAJOČI REAKCIJI V VRHOVNEM SODIŠČU

Prvič po 36 letih se je dogodilo, da senat ni odobril člena vrhovnega sodišča.—Nezaupnica Hooverju

V Zedinjenih državah ima vrhovno sodišče pravico pro-glasiti katerikoli zakon, ki ga sprejme zvezni kongres ali le-gislatura te ali-one države, ne-ustavnim. Ni potrebno, da bi bilo vseh devet članov vrhovnega sodišča enega mnenja Sko-ro v vsakem važnem vprašanju, ki pride v odločitev temu tri-bunalu, se pojavita dva nazo-ra, in v izreku dva mnenja: eno, ki ga proglasi večina za svoj pravoveljavni končni iz-rek, proti kateremu ni priziva, in poročilo manjšine članov vr-hovnega sodišča, ki navaja ar-gumente, čemu je večina v na-pačnem. Absolutistična moč, ki jo ima vrhovno sodišče po zastareli ustavi, je danes nes-misel.

Na mesto bivšega načelnika vrhovnega sodišča W. H. Tafta je imenoval predsednik Ho-over Chas. E. Hughesa, ki je je v Shermanu zopet "red in mir".

Zamorci pa vprašujejo: Če-mu je moralo za zločin enega samega člana njihovega plemen-trpeti dva tisoč drugih črncev? Odgovora ne bodo dobili.

znan reakcionar in zaveden predstavnik kapitalističnih in-teresov. Proti imenovanju Hug-hesa je nastala po vsej deželi velika opozicija, ki je dobila mogočen odmev tudi v senatu. Vzlic temu je večina odobrila predsedniškovo izbero in Hug-hes je postal vrhovni sodnik. Na drugo izpraznjeno mesto v vrhovnem sodišču je imenoval predsednik Hoover reakcionar-ja in bigota J. J. Parkerja iz nič manj bigotske North Caro-line. V sodnih pozicijah niž-jih inštanse si je Parker pridobi-l splošno sloves reakcionar-nega sodnika, ki je podal kakr-šenkoli izrek proti delavstvu, če je bilo treba "braniti" inte-rese privatne svojine. Tudi je na glasu kot velik sovražnik črncev. Ne priznava jih še dovolj zrele, da bi smeli imeti volilno pravico, in s tem je po-gazil tisto točko ustave, ki do-loča, da so črnci enakopravni državljani.

Ko je Hoover sporočil Par-kerjevo imenovanje za člana vrhovnega sodišča senatu, je završalo. Pred nekaj tedni

ŠE ENA PREISKAVA O KUPOVANJU NOMINACIJ

Glasom zakona mora vsak kandidat v zvezni senat po pri-marjih ali končnih volitvah sporočiti, kolikšna vsota je bi-la potrošena v agitaciji zanj.

Ruth Hanna McCormick, ki je dobila aprila to leto republi-kansko nominacijo za kandida-tinjo v zvezni senat v Illinoisu, je senatni komisiji izjavila, da je potrošila v agitaciji zase četr-t milijona dolarjev svojega denarja, prispevkov od drugih pa baje ni iskala, niti jih ni po-trebovala. Vzlic temu je zna-no, da so njeni prijatelji potrošili visoke vsote, toda indirektno, da se jim v slučaju "ostre" preiskave ne bi moglo do žive-ga. Njen glavni tekmeč v pri-zadevanjih za nominacijo seda-nji senator Chas. S. Deneen, je v svojem računskem poročilu izjavil, da je njegov kampanj-ski odbor potrošil okrog \$50,000. Zanj so agitirali tudi mnogi federalni in državni u-radniki, ki vlečejo plačo od države, toda njihova glavna nalo-ga je opravljati agitacijsko de-lo v prid mašine, ki jim je da-la službo.

Senatna komisija bo preisko-vala, ni pa verjetno, da bo njen izrek enak kakor je bil v slu-čaju, ko je bil pred par leti no-miniran in izvoljen za senator-ja v Illinoisu republikanski kandidat Smith, za katerega so potrošile nekatere velike kor-poracije okrog pol milijona do-larjev, gotovo ne zato, da bi gospod senator služil ljudstvu.

Proti ogromnim vsotam, ki jih imajo na razpolago kapitali-stični kandidati v volilnih kampanjah, se je delavskim kandidatom težko boriti. Sred-stev imajo slednji komaj toli-ko, da izdajo nekaj letakov in plačajo najemnino v par dvo-rah za shode, medtem ko iz druge strani tisočaki kar izvi-rajajo in se stekajo v blagajne.

SOC. LISTA V WISCONSINU

Uspešna nominacijska kon-vencija.—Kampanjske priprave.

Socialisti v Wisconsinu so na prošli konvenciji, ki je bila zelo dobro obiskana in polna na-vdušenja za kampanjsko ter organizatorično delo, nomi-nirala močno listo kandidatov v državne urade ter sprejela vo-lilno platformo, s katero bo šla pred prebivalstvo. Kandi-datje so, za governorja Frank B. Metcalfe; za podgovernor-ja, John Severin; za državne-ga blagajnika, Mrs. Percy Steu-ber; za državnega tajnika, Emil Tesch; za generalnega pravnika, Glen Turner. To je zelo močna in reprezentativna lista kandidatov.

Platforma med drugim za-hteva: Javno lastništvo in de-mokratsko kontrolo sredstev produkcije, distribucije, komu-nikacij ter prirodnih virov.

Javno izrabljanje električne sile v prid ljudstvu.

Vse federalne in državne sodnike naj voli ljudstvo. Od-prava zveznega in državnega senata. Boljšo penzijsko po-stavo, ki bi vključevala tudi bolniško podporo, podporo za brezposelne itd. Svoboda zbo-rovanja in tiska. Modificiranje 18. amendmenta v toliko, da bi bilo dovoljeno pivo in lahka vina.

Razen teh vključuje pro-gram mnogo drugih točk, ki se nanašajo na potrebe Wis-consinca.

profesionalnih političarjev, li-stov in kamorkoli, kjer se pri-čakuje ugodnega odziva z gla-sovi.

Če bi ljudstvo ne bilo tako zaslepljeno, se bi z gnusom o-brnilo od prostituirane kapita-listične politike, toda ker čita-le kapitalistične liste, ne zapo-ranah za shode, medtem ko iz druge strani tisočaki kar izvi-rajajo in se stekajo v blagajne.

MATI JONES OB SVOJI STOLETNICI

Ko je dne 1. maja "Mother" Jones praznovala svoj stoti rojstni dan, ji je čestital celo John Rockefeller Jr., ki jo je dal pred mnogimi leti zapreti radi njenih unijskih aktivnostih med premogarji v južnem Coloradu. Čestitali so ji mnogi političarji, unijski voditelji konservativnih in naprednih nazorov, in tisoče delavcev iz njenih vrst. Časnikarjem je na vprašanja pojasnjevala, da se njeni nazori z ozirom na unije in na delavsko politično akcijo niso v ničemer spremenili. Je za reorganizirano U. M. W., in za samostojno delavsko politično akcijo. Ta slika je bila vzeta na farmi družine W. E. Burgess v Marylandu, kjer je bila materi Jones prirejena mala slavnost k njenemu stotemu rojstnemu dnevu.

VAŽEN SPORED OSMEGA ZBORA J. S. Z.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

je s starši rodbinsko, a za ustanove in organizacije svojih roditeljev se v splošnem ni zanimala. Pod pritiskom razmer skušajo razne ustanove in organizacije graditi most, ki bi tudi duhovno vsoglasil obe generaciji in pridobil mlajšo za nadaljevanje dela svojih roditeljev. Za našo zvezo obstoji ta problem ravno tako kot za druge organizacije. Če hočemo, da napredne podpornice organizacije ostanejo napredne, moramo naprej med mladino. Ako hočemo, da se bo naše prosvetno delo nadaljevalo v duhu zavednega delavstva, moramo iskati naslednike med mladi. Na tem zboru bodo podali poročila o tem problemu trije člani naše mlade generacije — Andrew Grum, Herman Rugel in John Rak. Razveseljivo je, da bo mladina na tem zboru imela precej zastopnikov in zastopnic.

Socialistično gibanje in ženstvo

Na tem zboru bodo imele ženske tri važna poročila. Tudi to je razveseljivo. Slovenske delavke so se že v velikem številu osvobodile starih predsodkov, ki so jih uklepali v ozkorniselnosti in jih potiskali v inferniost, in v pogledu emancipacije našega ženstva bo baš ta zbor značilni velik korak naprej. Se nikoli v zgodovini JSZ. se ni dogodilo, da bi imele na kakem kongresu JSZ. sodruginje kar tri izmed najvažnejših referatov. Razen tega bo na zboru osem članic z delegatskimi pravicami, namreč Alice Artach, Mary Udovich, Angela Tich in Frances Vider iz Chicaga, Mary Ivanush iz Clevelanda, Anna Mahnič in Frances Artach iz Waukegana, in Mary Pirc iz Glencoe, O. Referat o predmetu "Naše ženstvo in socialistično gibanje" poda delegacija Angela Tich. Ako se v prošlosti nismo dovolj potrudili delati praktično, da bi pridobili čim več žensk v JSZ. in jih usposobili za razredni boj ter prosvetno delo, je treba ta nedostatek v bodoče odpraviti. Kakor pri drugih bo treba delegaciji tudi pri tej točki stvarno razpravljati, da napravi čim boljše sklepe.

Agitacija med Hrvati in Srbi

Prej ali slej postane čas zopet ugoden, da razvijemo obsežno agitacijo za pridobitev hrvatskih in srbskih delavcev v socialistično gibanje. Na tem zboru bodo med drugimi poročali z oziranjem na to vprašanje Peter Kokotovich, Geo. Maslach, Božo Stojanovich in drugi.

O vprašanju forme socialistične stranke bo poročal Anton Garden. Ker se bo referat dotikal tudi bodočnosti naših klubov, bo to posebno za njihove delegate važna točka sporeda.

Naše naselbine v 'okupiranem ozemlju'

Mnogo je slovenskih naselbin v Ameriki, kjer so aktivnosti v duhu zavednega delavstva skoraj popolnoma onemogočene. Kompanije so v njih vrhovna oblast. Nad delavci visi grožnja: ali ali. Ali bodi z nami, ali vsaj miren, če ne, tedaj lahko odideš, kajti dela v tem kraju zate ne bo. Ali so kršniki izhodi, kakšna pota, po katerih bi zanesli naše gibanje tudi v te kraje, ki so popolnoma nesvobodni, dasi v svestobnih Zedinjenih državah? Delegatje bodo imeli priliko razpravljati o tem problemu po referatu, ki ga poda John Kobi iz Dulutha o jugoslovanskih delavcih v Minnesoti.

Vseh točk sporeda je 11. Vsi delegatje in delegatice bodo imeli priliko izraziti svoja mnenja. Praktično vodstvo zbora bo omogočilo, da bo delegacija v teku treh dni izvršila delo, ki bo epohalne važnosti za bodoči kulturni, politični in gospodarski razvoj ameriških Slovencev in tudi drugih Jugoslovancev. (Opomba. Spored osmega zbora ter imenik delegatov je na 7. strani v tej številki.)

O newburški konferenci

Cleveland, O. — V nedeljo 4. maja se je vršila v Newburghu konferenca soc. klubov in društev Izobraževalne akcije JSZ.

Za predsednika je bil izvoljen Joseph Durn in za zapisničarja Avgust Komar.

Zastopali so, druš. št. 5 SNPJ. John Krebelj, št. 126 SNPJ. Edward Branisel, št. 477 SNPJ. Joe Lever, št. 535 SNPJ. Maks Kotnik, št. 58 SNPJ. John Lokar, št. 142 SNPJ. Anton Zorko, št. 147 SNPJ. Anton Jankovich, št. 312 SNPJ. Louis Zgonik, št. 61 SSPZ. Math Močnik, št. 20 SSPZ. Joe Likar, čitalnico S. D. D. Joseph Durn, klub št. 27 JSZ., Jos. Sikovich, Joe Jauch, Jos. Skuk in August Komar, št. 28 JSZ., Anton Zeleznik, št. 49 JSZ. Joseph Durn, št. 222 JSZ. John Kosin, št. 232 JSZ. Joe Jereb, od dram. in pev. druš. "Balkan" je bil prisoten Maks Traven in od druš. Danica S. D. Z. Lever.

Konferenčni tajnik Zorko je poročal, da je več društev pristopilo v Izobraževalno akcijo. Razposlal je povabila šestdesetim podpornim društvom in kulturnim organizacijam ter apel za sodelovanje.

V konferenčno blagajno so prispevali: John Marn, \$2; Ignace Rugel, 50c; druš. št. 5 SNPJ, \$10; klub št. 222 JSZ. \$10; Carniola Tent No. 1288 od organizacije Maccabees, \$5.

Poročila zastopnikov klubov in društev so bila v splošnem zadovoljiva. Povsod se sentiment ljudstva obrača v prilog delavskega gibanja.

Pod točko "delavsko gibanje in naša mladina" je s. Zorko izvajal, da se morajo podvzeti vsi mogoči koraki za vzgajanje

ZAPISNIK SEJE EKSEKUTIVE JSZ. dne 2. maja 1930

Navzoči Fr. Alesh, Filip Godina, Fred A. Vider, Fr. Zaitz, Geo. Maslach, tajnik, Chas. Pogorelec, od prosvetnega odseka John Olip in Andrew Miško, od nadzornega odbora slov. sekcije Frank Margole, Mary Udovich in Angela Tich. Gostje Anton Garden, John Rak in Fr. Udovich.

Odsotnost so opravičili D. J. Lotrich in Blaž Novak, ki sta bila izven mesta, in iz istega vzroka Peter Kokotovich.

Za predsednika izvoljen John Olip. Zapisnik prejšnje seje sprejet kot predložen.

Korespondenca. Tajnik prečita pisma Ludvika Medveška, Tomo Beseniča in ge. Mary Ivanush, tikajoča se referatov na prihodnjem zboru, ki se vzamejo na znanje.

Alesh pojasni, da je govornik v Clevelandu s sodrugom Skukom, ki pride na zbor, da poda poročilo o svoji točki zborovnega sporeda (o slovenskih domovih).

K pismu T. Beseniča govore G. Maslach, F. Godina in drugi.

Geo Maslach predlaga, da v slučaju, če bi s. Kokotovich vsled zaposlenosti na zapadu ne mogel priti na zbor, da je njegov namestnik Božo Stojanovič. Sprejeto.

Poročilo tajnika: Aprila so klubi naročili 780 članskih znamk. Konvenčni fond je koncem aprila znašal \$1.576.65. Vanj plačujejo člani JSZ. 10c mesečno. Iz njega se plačuje vožnje stroške delegatom klubov, konferenc, poročevalcem in članom odborov na zbor JSZ., izdatke, ki nastanejo z zapisnikom, najemino dvorane itd. Vožnji stroški članov prošlega zbora so bili \$909.29, a izgleda, da bodo za prihodnjo precej višji.

Mary Ivanush je sporočila, da referat o važnosti naših pevskih in dramskih zborov sprejme in se udeleži zbora. Udeleži se ga tudi s. Jos. Skuk, kot je prej poročal s. Alesh.

Kot sklepam iz poročil, bo letošnji zbor imel precej večjo udeležbo od strani klubov kakor prejšnji, ne pa tako od društev Izobraževalne akcije, razen če izvolijo delegate v teh tednih. Volitve se namreč vrše do 15. maja, kjer je bilo potrebno rok podaljšati. Dosedaj je prijavljenih 24 delegatov, ki bodo zastopali 23 klubov, dočim je bilo na prošlem zboru 21 delegatov, ki so reprezentirali 26 klubov. Poleg teh delegatov so še delegatje konferenc in društev Izobraževalne akcije. Do te se je izvolilo delegate tri konference, na prošlem zboru pa je bila zastopana s svojim delegatom samo ena. Do te se je prijavilo delegate 10 organizacij Izobraževalne akcije, katere pošljejo 6 direktnih delegatov, ostali pa bodo zastopali klube in društva ob enem.

Vseh članov zbora, do sedaj prijavljenih, je petinpetdeset. Sledeče organizacije so bile povabljene, da pošljejo bratske delegate: Socialistična stranka; socialistična stranka države Michigan; židovska in češka federacija soc. stranke; Jugoslovanski Prosvetni Savez; S. N. P. J.; S. S. P. Z.; J. P. Z. Sloga.

Ob koncu poročila tajnik izjavi, da vsled vodstva nad dvema uradoma (upravnistvom Proletarca in tajnistvom JSZ.) ne more posebno slednjemu posvetiti toliko časa kot bi bilo v interesu JSZ., in vsled tega smatra za potrebno navesti, da ne misli več kandidirati za tajnika.

Poročilo se sprejme, glede njegove izjave pa se v razpravi ugotovi, da je potrebno urade ohraniti kot so z močmi, ki jih imamo, ob enem naj se po možnosti razdeli gotove funkcije med sodruge, ki bi bili pri volji pomagati; če bodo sredstva dopuščala, se dobi še eno pisarniško moč.

Izobraževalna akcija. Tajnik Pogorelec poroča, da so se od prošle eksekutivne seje pridružile tej ustanovi še sledeče organizacije: pevsko društvo "Cvet", Newburgh, O.; angle-

ško poslujoče društvo št. 669 SNPJ., Sygan, Pa.; druš. št. 234 SNPJ., Milwaukee, Wis.; druš. št. 66 SNPJ., Trinidad, Colo.; druš. št. 162 SSPZ., Bon Air, Pa.; klub št. 115 JSZ., Detroit, Mich.

V svrhu dramskih in drugih priredb je urad Izobraževalne akcije sodeloval s sledečimi zastopniki društev: Leo Zevnik, La Salle, Ill.; Rudolph Gorjup, Moon Run, Pa.; in Vinko Coff, Collinwood, O. Našo zbirko iger, ki jih nabavljamo za to ustanovo, smo izpolnili z novo pošiljativo, ki smo jo pred kratkem prejeli iz Ljubljane.

V razpravi glede vožnjih stroškov delegatov zbora se sklene, da se dobi nadaljne informacije. Nalogo se poveri Alešu.

Godina predlaga, da se tajnikovo podaljšanje termina za volitve delegatov do 15. maja odobri. Sprejeto.

Maslach pravi, da gre v Detroit nekaj dni pred zborom v svrhu konferiranja s hrvatskimi in srbskimi sodrugi. Vpraša, če se zdiksekutivni umestno, da bi deloval za sklicanje shoda, katerega glavni namen naj bi bil agitacija za JSZ. med Srbi in Hrvati. Sklenjeno, da naj pred vsem deluje za ustanovitev kluba njihove sekcije in v ta namen organizira sestanek.

Sledila je splošna razprava o prihodnjem zboru in nalogah ter problemih JSZ., ki so se je udeležili vsi navzoči. Sklenjeno, da se skliče pred zborom izredno sejo, ako potrebno. Fr. Alesh poda daljše poročilo o svojem obisku v Clevelandu. Zaključek seje.

Iz Clevelanda o volitvah in prvomajski slavnosti

Prvomajska slavnost v Slov. nar. domu, na kateri je govoril med drugimi Norman Thomas, je lepo uspela. Dvorana je bila polna. Agitatorji v Clevelandu so bili veseli, kajti take udeležbe ni imela naša stranka v Clevelandu že deset let.

V nedeljo 8. junija priredi socialistična stranka tega okraja piknik na Rybeck's grovu, Turny Rd. Vzemite 105th in Turny Rd. karo, ki vas pripelje v bližino, od tam pa vas odvedejo na pikniški prostor vodniki. Na sporedu je nastop telovadcev Češke delavske telovadne jednote, govor socialističnega governerskega kandidata Jos. Shartsa iz Daytona, Jos. Martineka in več drugih, nadalje razne igre, plesna zabava itd.

Dne 28. aprila smo imeli nominacijsko konferenco, na kateri smo sestavili socialistično listo kandidatov v okrajne urade. Nominirani so bili, za šerifa Schreiber, za državnega pravnik Benjamin, za komisarja Mandelkorn, za blagajničar sodruginja Yellen, za avditorja Herbey, za okrajnega klerka Sprague. V ohijski senat Austin, Jauch in Veintrub. V poslansko zbornico, Buffy, Haisting, Kunc, Brizina, Martinec, Willart, Malm in Rigimaky. Kandidat za kongresnika v 20. okraju je Hackenburch, v 21 pa ga imenuje poseben odbor. Da spravimo svojo listo na glasovnico, potrebujemo 25.000 podpisov. Petčije bomo kmalu dobili. Če hočemo imeti v jeseni na glasovnici svoje kandidate, bo treba pri nabiranju podpisov precej aktivnosti.

J. Krebel.

Dr. Zavertnik bo predaval na radio

Dne 17. maja ob 5:20 (novi čas) ali ob 4:20 central standard čas, bo na radio postaji WBBM v Wrigley Bldg. v Chicagu predaval dr. John J. Zavertnik o predmetu, kako ubraniti otroke jetiki. Predaval bo pod avspicijo Chicago Tuberculosis instituta. Več na angleški strani.

Komunisti in lewisovci razbijajo premogarske shode

Bridgeport, O. — Shod dne 4. maja za reorganiziranje U. M. W. v tem okrožju so razbili Lewisovi gangeži in komunisti. Govoriti bi imeli Howat, Germer in Ameringer. Slednji je moral po opravkih za unijo v Oklahomo, Howat je bil zadržan vsled nujnih poslov, prišel pa je podpredsednik reorganizirane U. M. W. Adolf Germer. Howata je nadomestoval Haywood, otvoritelj shoda pa je bil predsednik 6. distrikta F. J. Bender, ki je pojasnil namen reorganizirane UMW in nato dal besedo njenemu podpredsedniku Germerju. Se ni bil skozi, ko so prisotni komunisti in lewisovci zagnali organizirane vrišči, ki je trajal pol ure. Lewisovci so bili vsi pijani. Mi smo najeli dvorano, trudimo se, da rudarje znova organiziramo, tu pa vidimo takozvane boritelje za delavstvo, ki nam hočejo preprečiti organizacijo, je dejal Bender. Komunisti so govorili vse vprek, lewisovci pa tulili. V tem položaju je bil shod nemogoč. Naši govorniki in večina rudarjev je odšla, komunisti, med katerimi je tudi Sepič, so pa kvakali sami sebi. Pošteni rudarji so se zgazali. Nekateri udeleženci so zmetali proč članske karte komunistične National Miners unije in izjavljali, da na tem shodu vidijo, da imajo opravka z razgrajati, ne pa s pošteniimi delavskimi voditelji. Naši govorniki so bili povabljeni v razne premogarske kempe, da ustanove lokalne reorganizirane UMW. Organizatorji gibanja za obnovu rudarske unije so prišli do zaključka, da bo v protekcijo naših shodov v bodoče potrebno dovoliti vstop samo onim, ki se z unijo strinjajo, razgrajati pa naj si najamejo dvorane kjerkoli.

V teh krajih gre nova U. M. W. naprej, lewisovci in komunistična N. M. U. pa nazaj. Boj bo težak, predno se rudarji otresejo provokatorskih elementov, toda v springfieldsko UMW. imajo zaupanje in jo podpirajo. Vsi znaki kažejo, da se ohijski premogarji kmalu v veliki večini organizirajo v nji.

Jos. Snoy.

O majski slavnosti na Franklinu-Conemaughu in drugem

Krayn, Pa. — Praznovali smo — samo eni seveda — prvi maj dvakrat. En rov je tukaj 1. maja počival, obratoval pa je rov ene druge kompanije, pa ne radi praznika. Dasi je nas malo, bi se tukaj vseeno lahko zavzeli ter dali svojemu prazniku malo slovesnosti s kakšnim večjim sestankom in priredbo.

V soboto 3. maja smo šli na majsko slavnost kluba št. 5 na Franklin-Conemaugh, Pa., v Slovenski izobraževalni dom. Bil je to moj prvi obisk te naselbine. Ne jaz ne voznik nisva vedela, kje je Dom, pa sva vpraševala mimoidoče zanj, a nam niso mogli pojasniti. Vprašal sem še par dečkov, in od teh sem izvedel, kje da je "Kraimer Hall". Prišedši pred dom še nisva bila na jasnem, ako sva na pravem kraju, kajti poslopje na zunaj te ne uveri, da si pred dvorano. Pridemo v spodnje prostore. Reči moram, skromen je ta dom. Udeležencev je bilo ob tem času prav malo. Tukaj ne bo nič, sem si mislil. Motil sem se, kajti dvorana se je začela naglo polniti z mladino in starši. Prvi je zapel mešan pevski zbor "Bled" pod vodstvom I. Potokarja dve lepi pesmi, ki sta bili za moj okus izborna predvajani. Pozdravni govor je imel Andrew Vidrich, I. podpredsednik SNPJ., ki je dejal, da ima ta priredba namen prvomajske slavnosti. Ker pa v tukajšnjih razmerah ne moremo imeti efektivne slavnosti na 1. maja, če pade na delavnik, smo si izbrali to soboto, je pojasnil navzočim. Po svojem

govoru je predstavil vrlo sodruginjo Anno P. Krasno, ki nam je vznešeno deklamirala kaj je pravi pomen delavskega prvega majnika. Naselbina ima v nji moč, na katero je lahko ponosna. Dasi nima visokih sol, se s svojo izobrazbo lahko kosa z marsikom, ki je predsedel leta v višjih šolah.

Za njo je bila predstavljena 16-letna hčerka znane Fradirove družine, ki je nam deklamirala lepo pesem socialne vsebine v angleščini. Vse priznanje! Ko smo jo poslušali, in ko smo videli, kako lepo je zastopana mladina, postane človek vesel, kajti v naših mladih sodruginh in sodruginjah je bodočnost socializma.

Dr. Wm. Van Essen iz Pittsburgha, socialistični kandidat za zveznega senatorja v Pa., je svoj govor posvetil predvsem mladini. Ko sem ga poslušal, sem si želel, da bi taki možje, kot je sodrug Van Essen, res prodrli pri volitvah. Delavstvu bi v zakonodajah ogromno koristili. On govori zanimivo in stvarno. Z malo besedami je veliko povedal.

Večer je bil res prijeten, ker smo bili v prijetni družbi. Program lep, dobro izvajen, in vsled tudi dober uspeh.

Henrik Pečarič.

Fotografija kulture

Sheboygan, Wis. — Večkrat me kdo vpraša, kaj je z mano, da sem tako tih in miren, medtem ko drugi s tolikšno živahnostjo plešejo jugoslovansko kolo. "Molčanje je lepa lastnost," si mislim. Če kaj rečem, prideš lahko v kremple neprisiljivim kritikom, ki so se pojavili zadnje čase v lepem Wisconsinu. V Sheboyganu njihovo razpoloženje še ni doseglo vrhunca, dasi tudi tu zapojemo kakšno brez ritma, vse bolj pa se gibljejo naši sosedeje Milwaukee.

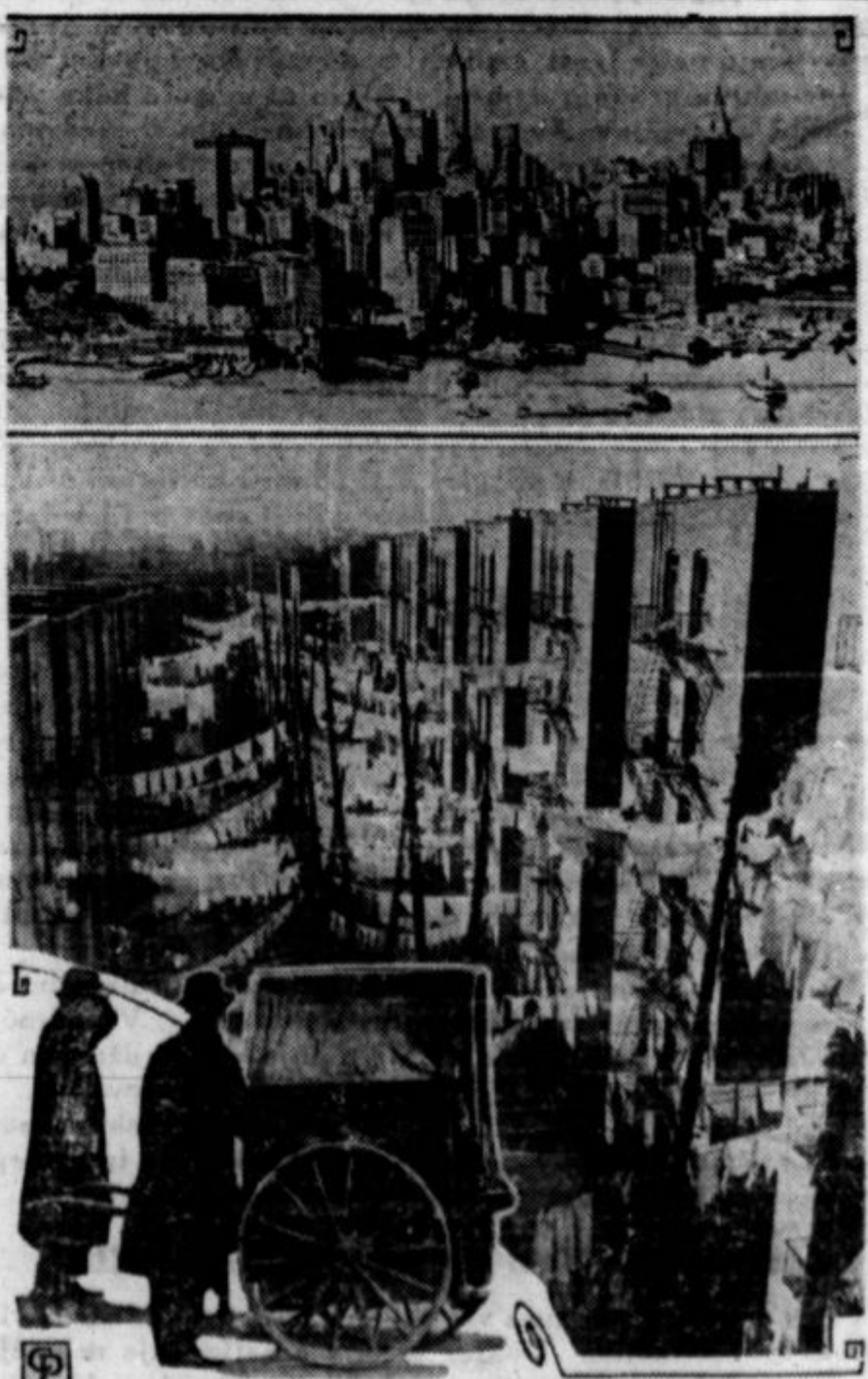
Pri čitanju "Obzora" vidim, da je usposobil lepo število dopisnikov, ki po svoje krasijo slovensko literaturo, namreč, če se listi tudi pristevajo pod to definicijo. Pa še pesniki so med njimi. Če se bodo v tej smeri dobro razvijali, jomogoče, da bodo prekosili celo pesniškega urednika rankega "Gladijatorja". "Recept za klobase", "lajanje na luno", "gavage" in drugi izrazi te vrste, ki jih čitamo v milwauskem tedniku, so globoko znanstvenega značaja ter v veliko pomoč kulturnemu razvoju našega naroda. Milwaukee Slovenci tukaj skoro zavidamo, ker

John Chesnik.

Slabi časi povsod

Red Lodge, Mont. — Slabi časi... Vse se suče okrog teh pro... slabih časov. Zdi se, kot da so vsi brez dela. Šel bi kam drugam, da si bi prebral, pa čitaš, da je povsod slabo. Pri nas delamo le po dva dni v tednu, kdor ima namreč delo, v okolici pa sploh nič. To ti je prosperiteta, kaj? E.

POMLAD V NEW YORKU

Wall Street in Broadway nista edini ulici v New Yorku in nebotičniki niso edine stavbe. East Side npr., kjer je natrpanih ljudi kakor mravelj v mravljišču, ima svoje posebnosti, ki jih Newyorčani ne oglašajo radi. Neki časniki fotograf je ikal v New Yorku znake spomladi. Sijalo je toplo solnce, pa je opazil, kako so stanovanjske hiše v "alumi" postajale bolj in bolj obkroževane s "cvetjem" — oziroma kakor vidite, s perilom. Spodaj pa je godec in igra na svojo lajno. Na vrhu je bogataški del New Yorka.

Pennsylvanska konferen- ca J. S. Z.

Zapisnik konference soc. klubov in društev Izobraževalne akcije J. S. Z. za zapadno Pennsylvanijo, ki se je vršila v dvorani društva SNPJ. na Lawrence, Pa., dne 20. aprila 1930.

Konferenčni tajnik J. Ambrožič otvori zborovanje ob določenem času s primernim nagovorom. Za predsednika seje izvoljen soglasno John Terčelj, za zapisnikarja Louis Britz.

Zapisnik prejšnje konference, ki se je vršila v Cannonsburgu, Pa., se sprejme kot čitan.

Korespondenca. — Tajnik prečita pismo s. Snoya iz Bridgeporta, ki se vzame na znanje. Prečita pismo s. Bana iz Pittsburgha in druge, ki se nanašajo na priprave za konferenco. So sprejeta na znanje.

Finančno poročilo tajnika Ambrožiča se odobri.

J. Terčelj poroča o organizatoričnem delu v njegovem okrožju. Svojo nalogo je vršil kolikor je bilo v njegovih močeh. Po zaslugi agitatorjev je številu naročnikov Proletarca v njegovem okrožju naraslo iz števila 25 na 40. Poročilo sprejeto na znanje.

Poročila zastopnikov: L. Kavčič od kluba št. 13, Sygan, pravi, da njihov klub v številu članov napreduje. Za delegata na osmem rednem zboru JSZ. je izvoljen s. Jacob Dermota.

A. Zornik od kluba št. 69, Herminie, poroča, da so priredili shod, na katerem je govorila znana agitatorica angleške delavske stranke Jessie Stevens in omenil je razne druge aktivnosti.

L. Bertl od kluba št. 118, Canonsburg, pravi, da ima klub težkoče, vendar pa dela v danih razmerah kolikor najboljše more.

J. Ambrožič in s. Butja od kluba št. 175, Moon Run, poročata, da se članstvo kluba veča in da se težkoče, ki so ovirale večje uspehe, odstranjujejo.

V razpravi o vprašanju o zastopstvu na bodočem zboru JSZ. so govorili sodrugi Kvaritič, Kavčič, Shaffer in drugi. Jacob Tomec, zastopnik društva št. 88 SNPJ., pravi, da delujejo za porast Izobraževalne akcije. Pristavlja, da naj bi sodrugi smatrali za svojo dolžnost pridobiti čimveč društev v Izobraževalno akcijo. Njegova izvajanja so sprejeta z odobravanjem.

V obširni razpravi o agitaciji za naš tisk in povečanje Proletarca so govorili mnogi zastopniki, ki so vsi naglašali, da bodo v nji aktivni kolikor mogoče.

S. Zornik o prihodnjih volitvah. Podaja sliko dela v njihovem okrožju, opisuje socialistične kandidate in naglašja, da naj sodelujemo v kampanji. K stvari govorijo tudi drugi sodrugi. Sklenjeno, da se udeležimo volitev povsod v agitaciji za porast socialističnih glasov.

V razpravi o priredbah Konference je sklenjeno, da se priredi veselico ali piknik, in v ta namen je bil izvoljen pripravljalni odbor, v katerem so sodrugi Kvaritič, Glasser in Kavčič.

Čita se pismo gl. tajnika JSZ., ki nam sporoča, da so v teku volitve delegatov za prihodnji zbor JSZ. Predlagani za delegata John Terčelj, L. Glasser in Frank Virant. Slednja odklonita in John Terčelj je soglasno izvoljen. Dnevni-ce delegata so \$7.

Preide se na razpravo o situaciji med premogarji z ozirom na unije. S. Terčelj predloži sledečo resolucijo:

"Ker so rudarji na polju mehkega premoga v zapadni Pennsylvaniji in drugje, razen Illinoiskega distrikta in v par drugih manjših revirjih, izgubili unijo največ radi nesposobnosti in kriminalnega vodstva J. L. Lewisa ter njegovega odbora, ki je negoval korupcijo in vodil taktiko v pravcu ganeštva ter izdajal interese rudarjev; dalje,

Ker na razvalinah Lewisove unije vstaja nova, prenovljena U. M. W. of A. s sedežem v Springfieldu, Ill., kot definitivni rezultat Illinoiskih in

drugih rudarjev proti Lewisovemu režimu; in

Ker so na čelu reorganizirane unije preiskuseni, hrabri in pošteni rudarski boritelji progresivnih nazorov, vredni popolnega zaupanja članstva, in

Ker je cilj reorganizirane U. M. W. of A. sgrajati na ruševinah progresivno in močno organizacijo rudarjev, ki bo služila samo njihovim interesom, ne pa interesom voditeljev, kakor je pod Lewisovim režimom, ki se bo borila proti neznanemu izkoriščanju in brezpravnosti premogarjev in jih privedla pod solnce industrialne demokracije in svobode,

Valede tega konference soc. klubov in društev Izobraževalne akcije za zapadno Pennsylvanijo, zborujoča 20. aprila 1930 na Lawrence, Pa., sklene, da so njene simpatije na strani reorganizirane U. M. W. of A., nadalje da bo aktivno podpirala njeno delo in stremeljenja ter njeno kampanjo za organiziranje rudarjev. Naša konference nadalje urgira slovenske ter druge jugoslovanske rudarje v zapadni Penni in drugje, da se pridružijo novi uniji pod vodstvom Howata, Germerja in Walkera, kajti novo gibanje pomeni ne samo preporod U. M. W. of A., nego tudi vso nado za izboljšanje življenjskih razmer rudarjev ter njihovih družin. Prenovljena unija rudarjev gre po potih progresivnega, agresivnega unionizma in zato je v interesu vseh premogarjev, da se ji pridružijo, in v korist vsega delavstva, da ji nakloni moralno oporo v borbi proti reakciji.

John Terchel, predsednik; Jacob Ambrožič, tajnik.

To resolucija je bila sprejeta soglasno. Za delegata Konference, ki jo bo zastopal na konvenciji pennsylvanske soc. stranke 13. maja — 1. junija v Readingu, je bil izvoljen Frank Virant iz Sygana.

Sklenjeno, da se prihodnja konference za zapadno Penno vrši zadnjo nedeljo v septembru v Moon Runu, Pa.

John Terčelj, predsednik; Jacob Ambrožič, tajnik; Louis Britz, zapisnikar konference.

Komenti in drugo

Collinwood, O. — Zadnjič, ko sem imel nekaj časa, sem šel malo na agitacijo za Proletarca. Agitirati za ta list ni lahka reč. Vedno naletiš na ljudi, ki pripovedujejo, da to in to ni prav. Res je, marsikaj bi bilo lahko boljše in drugače. Kritiki bi storili najbolj pametno, če pristopijo v naše gibanje, postanejo aktivni in s svojimi nasveti ter sodelovanjem pripomorejo k izboljšanju lista in organizacije. Pa še potem ne bo mogoče vsem ustreči. Zato so kompromisi neizogibni. Ker je temu tako, so kompromisi neizbegljivi.

Nekoč mi je neki nasprotnik našega gibanja zagotavljal, da bi imel klub št. 49 v Collinwoodu lahko do 150 članov, če ne bi bili mi taki . . . Ako mi je dovoljeno malo šale, bi jaz rekel, da bi štel še več kot pol-drog sto članov, če bi spremeni-li svojo taktiko tako, da bi plačevali na sejah dolar na uro. In če bi se še od neke privlačil sod-dolarjev, pa bi rekli, tajniku se plača dolar na mesec od člana — to bi bilo kandidatov za tajnika in tudi članov veliko. — Sicer pa je tudi brez take spremembe mogoče, da dobi naš klub prej ali slej še več kot 150 članov.

Člani naših klubov morajo biti socialisti. Pričakuje se od njih, da so aktivni, in da se drže svojega programa, neglede kolikim se zamerijo in koliko dobimo nasprotnikov. Naše je gibanje bodočnosti. Korakamo naprej po začrtani smeri. Če mi ne dosežemo cilja, ga bodo tisti, ki bodo nadaljevali po od nas uglajeni poti.

Pravijo, da katoliška cerkev prepoveduje čitati vernikom sveto pismo. V nadomestilo jim daje le razlage biblije, ali pa, kakor se je zgodilo nedavno, tako sv. pismo, ki je za "preproste ljudi". Kot vidite je, vernikom prepovedano čitati poleg Proletarca in Prosvete celo sveto pismo — torej božje razodetje, ki ga je narekoval sam gospod Bog.

Take prepovedi veljajo samo za vernike. Duhovniki si dovoljujejo pravico čitati liste, kot sta omenjena, sveto pismo in še marsikaj drugega. Njim je najbrž precej na tem, da se izobrazijo; od vernikov pa se seveda pričakuje, da ostanejo verni — oziroma nevedni.

Ko je dekal Krist, da je laglje kameli dožal šivankino uho, ka-

kor bogatino v nebesa, so vprašali apostoli svojega mojstra, kdo pa potem more biti izveličan? Čudilo so se toliki težkoči, ali pa so se jim bogatini mogoče smilili. Učenik jim je glasom svetih knjig pojasnil, da so take stvari človeškemu umu nezapopadljive, ampak pri Bogu je vse mogoče.

Kot vidimo, se bogataši prav nič ne brigajo za tisto izročilo o šivanki in kameli. V cerkvi in med visokimi cerkvenimi krogi se počutijo zelo domače. Saj dajejo vboigaime in se ponajajo s svojim filantropstvom. Revez, ti delaj pokoro, ti si grešnik, posebno če se trudiš izboljšati svoje življenske razmere, kajti s tem vendar škoduješ gospodarjemv interesom! Mar ni rekel Gospod, ne upiraj se svojemu gospodarju! Trpi udano njegove batine, da boš imeli toliko večje zasluženje po smrti.

Frank Barbič.

"Obzor" in "kompeticija"

To je drugi članek, poslan Obzoru od tiskovnega odbora JPZ. Sloga, katerega je urednik odklonil. Drugo je bilo pojasnjevanje v prejšnji številki tega lista. — Anton Zorman.

"Zdrava kompeticija" še ni nikdar škodovala. Z njo se samo ustvarja razpoloženje za intenzivnejše zanimanje članstva raznih društev . . ." itd.

Gornje je zapisal b. urednik glasila v svojem članku kot del odgovora na naš očitek, ker smo zadnjič povdarili, da Obzor dejansko ni samo naše, temveč glasilo raznih društev in organizacij, katere tudi poslujejo v našem delokrogu.

Ce bi se šlo v tem slučaju za navadne bižniške organizacije; če bi J. P. Z. Sloga in pa druga samostojna društva v našem omejenem teritoriju — namesto izplačevale bolniško podporo in posmrtnine, prodajala našim ljudem recimo kakšno "narodno žajfo", potem bi mi ne imeli nobenega ugovora, ker bi "kompeticija" takih žajfarjev ustvarila nekomu razpoloženje za "intenzivno" zanimanje. — Mi bi v tem slučaju Obzoru pritrdili, da ima prav!

Ker ima naša Sloga, kakor tudi druga samostojna bratska podporna društva predvsem eno in isti osnovni plemeniti namen, to je — gojiti bratsko vzajemnost in si medsebojno gmotno pomoči do predvidene meje; in, ker vsi skupaj poslujejo v našem omejenem teritoriju, se nam vsled tega zdi, da taka kompeticija med nami, kakor jo ima v mislih Obzor, ne more koristiti niti naši Slogi niti drugim posameznim samostojnim društvom.

Vzemimo milwauški slučaj. Kje in kakšne koristi ima članstvo od kompeticije, kakršno smatra Obzor za priporočljivo?

Čimveč posameznih društev, toliko več je najemnine, več upravnih stroškov, toliko več "piknikov" in takozvanih veselic, ki črpajo članom žepe in navsezadnje vsled take razkosanosti v male skupine ni nikjer dovolj gmotnih uspehov. Za prirejanje teh stvari je treba plačevati reklamo; tiskati kričeče letake in druge tiskovine ter drago plačevati oglase, ker sicer se prav lahko dogodi, da vam kdo pokvari vaš namen za dobro stvar — ako niste polagali dovolj važnosti na "reprociteto". Cirkuska reklama! To zadnje smatramo mi za edini praktični vzrok, zavoljo katerega je uredništvo s svojega stališča upravičeno zagovarjati in sveto-vati tako "kompeticijo", katera bo gojila med člani zanimanje in razpoloženje za veliko "intenzivnost".

Obzor je za kompeticijo!

V istem uredniškem članku čitamo takol v začetku tudi tole: — "Mi smo še zadnjič izrazili sum, da gl. odbor zadeve

"New Leader"

angleški socialistični tednik.

Izhaja v New Yorku. Naročnina \$2 na leto, \$1 na pol leta. Najboljše urejevanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita.

Naročite si ga tudi vi. Naročnina samj sprejema "Proletarec".

Ko je dekal Krist, da je laglje kameli dožal šivankino uho, ka-

glasila (lastnega) ne namerava še likvidirati" . . . itd.

Kaj mislite vi člani "Sloge", kaj nam je Obzor s tem povedal?

Ako bi naša organizacija uresničila sklep gl. odbora in začela prej ali slej za svojo propagando izdajati lastno glasilo, bi s tem korakom nedvomno nastala gotova "kompeticija", ki bi utegnila ustvariti zanimanje in razpoloženje tudi med člani raznih društev; in stvar bi mogoče postala tako "intenzivna", da bi končno dobivali nekateri mrzle noge. In Obzor, ki je zagovornik "zdrave kompeticije", se te brani na vse načine; ne zadovoljuje se samo s tem, da je gl. odbor sklep zadeve glasila aboliral; temveč, šibijo se mu kolena že celo pred samo "pregrešno mislijo" — za lastno glasilo, ki še ni "likvidirana".

Obzor je za "zdravo kompeticijo" in proti "zdravi kompeticiji"!

Nam je v resnici žal, da smo po neprevidnosti izvabljeni na take stvari reagirati in naše članstvo opozarjati. Znamo upoštevati tudi poštene želje posameznikov, kadar te niso v protislovju skupnosti in če se pride z njimi pred naše članstvo po iskreni poti; sovražimo pa vsako "blufanje". Ker vemo, da je naše članstvo vredno, da se ga brani, ker vemo, da to članstvo, četudi ni morda vselej v pravem, pač pa pošteno misli, zato pa bomo skušali pred vsakim zagovarjati in braniti, kdorkoli bi ga utegnil zavajati in mu v njegovo škodo obračati resnico! Kljub temu, da smo "majhni", še vendarle vidimo na "zeleno mizo", kadar je to potrebno.

Razstava slik v Benetkah

Duhovnikom je bila prepovedana.

Mednarodna razstava umetnin (slik in kipov), ki je bila otvorjena prvi teden maja v Benetkah, je, kar je umevno, vključevala mnogo slik, ki so pač umetnine, toda ne zadosti "moralne". Vsled tega je kardinal LaFontaine v posebnem pastirskem pismu duhovščini prepovedal obiskati razstavo. S tem jo je obvaroval pohujšanja ali ob enem je tudi pripomogel za reklamo razstavi, o kateri bi mnogo ljudi drugače sploh ne vedelo, da je otvorjena.

Eksplozija in "naturni plin"

V St. Josephu, Mo., se je dne 8. maja dogodila v enem poslopju Armourjeve klavnice eksplozija, ki je zahtevala okrog dvajset življenj. Mnogo delavcev je bilo ranjenih. Poslopje se je popolnoma porušilo. Generalni ravnatelj kompanije je izjavil, da je eksplozijo povzročil bržkone naravni plin. Delavci mu ne verjamejo, pa tudi oblast ne, vzlic temu mu bo pritrdila.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Vsak dopis mora biti podpisan, tudi če se ga objavi pod psevdonimom ali kakršnimkoli imenom. Poročila, ki niso podpisana, niso upoštevana. Torej ne pozabite vsak svoj dopis podpisati s pravim imenom.

GREEN PRAVI, DA JE 3.700.000 BREZPOSELNIH.

Pred senatno komisijo, ki je zasliševala industrialce, politične uradnike in vodilne unijske odbornike o sedanji ekonomski depresiji, je pričal tudi Wm. Green, predsednik Ameriške delavske federacije, ki je dejal, da je po dognanjih urada njegove federacije v tej deželi približno 3.700.000 brezposelnih.

SOCIALISTIČNI GLASOVI V BUENOS AIRESU NA RAŠCAJO.

Pri volitvah v parlament, ki so se vršile nedavno, je dobila socialistična stranka v glavnem mestu Buenos Aires 68.234 glasov, neodvisni socialisti pa 82.259. Slednji so se od soc. stranke ločili vsled notranjih diferenc. Vlada stranka je v Buenos Airesu dobila le nekaj nad 66.000 glasov, več uspeha pa je imela na deželi.

SENAT PROTI PARKERJU

(Nadaljevanje s 1. strani.) Hughesa, sedaj Parkerja — to je bilo tudi konservativnim voditeljem A. D. F. in še celo John L. Lewisu preveč! Pa se je v morju protestov dogodilo prvič po 36 letih, da večina senata ni odobrila predsednikovega odloka in tako Parker ne postane član vrhovnega sodišča. Dva glasova večine sta odločila proti predsedniku, ki pa je dan za tem imenoval novega služabnika privatnih interesov na mesto odklonjenega Parkerja.

DAILY HERALD IMA NAD MILIJON CIRKULACIJE.

Daily Herald v Londonu, glasilo delavske stranke, je napredoval v teku treh mesecev v cirkulaciji s 300.000 na 1.058.000. V teku je kampanja, da se ga razširi po vsi Angliji.

Zadružna banka

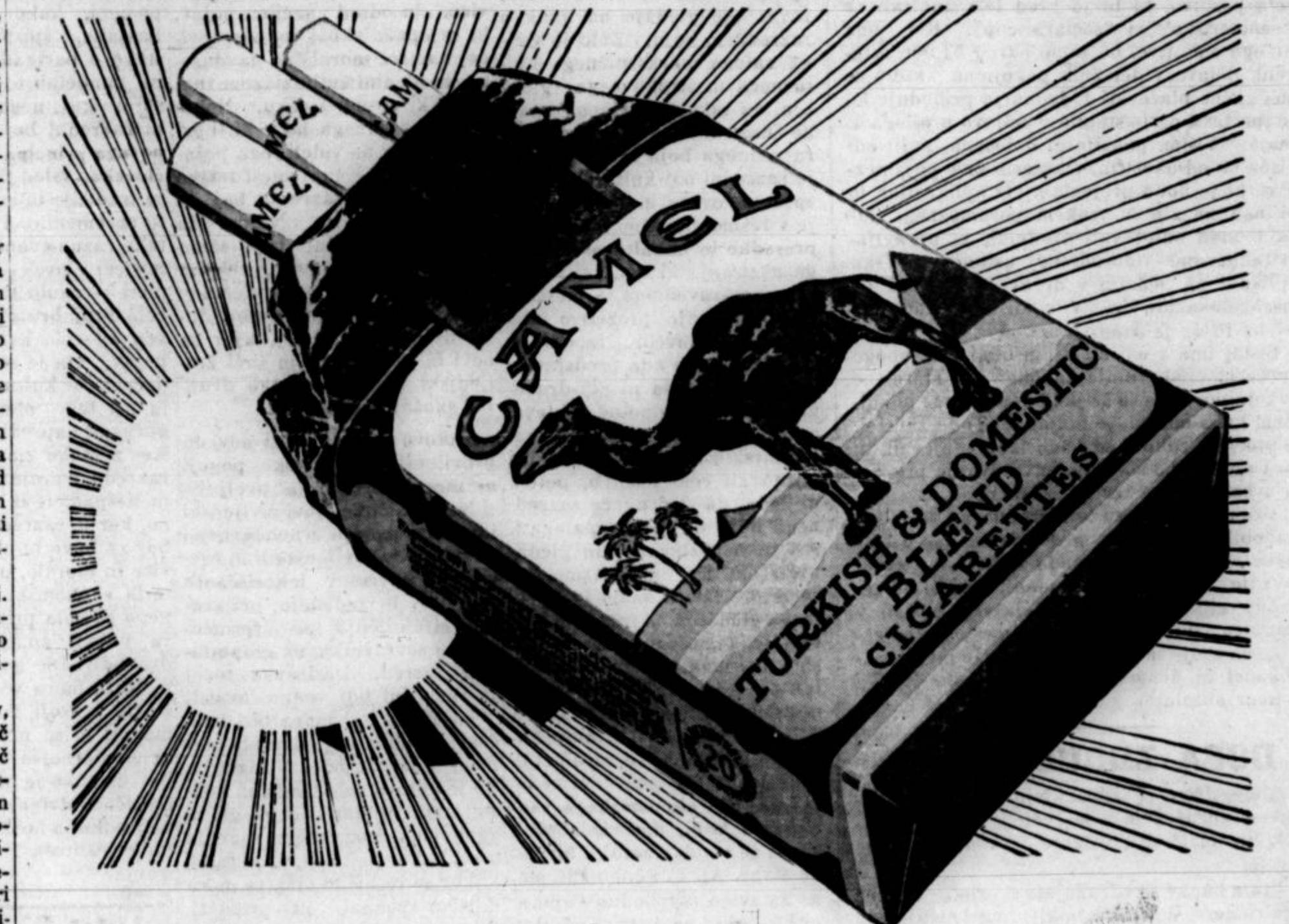
Ljubljana, Jugoslavija,

V LASTNI HIŠI, MIKLOŠIČEVA CESTA 13, BLIZU GLAVNEGA KOLODVORA, SE PRIPOROČA ROJAKOM V AMERIKI ZA VSE GOSPODARSKE POSLE, ZLASTI:

- sprejema denar za hranilne vloge ali za tekoči račun proti najboljšemu obrestovanju.
- posreduje najcenejšo dostavo denarnih pošilk iz Amerike v domovino in obratno.
- posreduje v vseh gospodarskih zadevah hitro in po ceni.

Denar, ki se namerava poslati v staro domovino, naj se nakaže na račun Zadružne banke na Amalgamated Bank of New York, 11-15 Union Square, New York, N. Y., istočasno naj se Zadružno banko o tem obvesti in naroči izplačilo. Naš upravni zastopnik za Ameriko je Joseph Menton, 15824 Normandy Ave., Detroit Mich. Obračajte se nanj.

Obračajte se v vseh bančnih poslih za stari kraj na Zadružno banko v Ljubljani.

Do roba polno dobrote, ki jo daje solnce

NA zemeljski površini so primerni kraji, kjer se družita solnce in zemlja ter napravljata tobak čudovito dober. Nežni turški listi zore v zlati solnčni svetlobi Iztoka . . . rahli listi domačega prihajajo s solncem grelih pokrajinj našega lastnega Juga . . . ta slavni najbolj izbran tobak meša svojo milo, bogato, naravno

dobroto v brezprimerni mešanici Camel. Zdrava sladka miloba in blestenje čiste solnčne svetlobe je spravljeno za vas v Camel Cigaretah — prežeto s samim solncem. Prvo-vrstne, znanstvene metode izdelovanja, ohranijo ta okus in ga vam prinesejo milega in svežega, brez izgube svoje dobrote.

Ne odrecite se razkošju

CAMELS

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtrek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. — Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

Address

PROLETAREC

3639 W. 29th St., Chicago, Ill.
Telephone: Rockwell 2864.

546

STAROSTNO ZAVAROVALNJE

Ko so se začele pojavljati med jugoslovanskim delavstvom v Ameriki podpirne organizacije, so bile zahteve za socialno zavarovanje še šibke. Socialistična stranka je bila do pred dobrim desetletjem edina, ki je propagirala pokojnino starih, onemoglih delavcem. Med tem so bile sprejete najprej odškodninske postavbe, za katere so se socialisti borili dolgo let, in v povojnih letih sprejemajo razne države tudi zakone za starostno zavarovanje.

Eden poslednjih je bil sprejet v državi New York. Ni sicer tak, kakor ga je predlagala socialistična stranka, toda je velik korak naprej. Večina legislature se je morala udati pritisku organiziranega delavstva in je sprejela postavbo, ki bi jo pred leti smatrali za "neameriško" in "socialistično". Ker ima mnoge omejitve, bo samo okrog 51,000 ostarelih delavcev deležnih pokojnine, katero se jim začne plačevati 1. januarja prihodnje leto, postava pa je stopila v veljavo prošlega 1. maja. Višina penzije ni določena, kajti odvisna bo od okoliščin, v katerih žive posamezniki, ki jo bodo prejeli. O aplikacijah in višinah penzije v vsakem posameznem slučaju bodo odločevali uradniki, ki upravljajo takozvane dobrodelne ustanove. Vsak aplikant za penzijo v državi New York bo moral dokazati, da živi v nji neprestano deset let in da je državljan.

Sedaj ima v eni ali drugi obliki že mnogo držav ameriške unije zakone za starostno pokojnino. Vse so še jako nepopolne; pokojnina, ki jo nudijo, je majhna. Toda začetek je storjen, zakoni se bodo izpopolnjevali, in prej ali slej bo socialno zavarovanje prevzela zvezna oblast ter ga izenačila.

Vzelo je trideset let, predno so socialisti pridobili dovolj uni in delavskih predstavnikov v prilog propagande za socialno zavarovanje. Delo ni bilo zamanj, dasi bi bil rezultat veliko boljši, če bi delavstvo poslalo v zbornice svoje zastopnike, namesto da se zanaša na svoje takozvane prijatelje med republikanci in demokrati, ki dajo samo toliko kolikor absolutno morajo.

DOBA ZDRUŽEVANJA

Male firme se združujejo v velike. Velike se združujejo v še večje. Karteli posameznih dežel se združujejo v mednarodne trste.

Male banke se združujejo v velike denarne centre. Velefinančniki se združujejo v mednarodne bančne kombinacije. Ustanovila se je prva svetovna banka.

Na mesto malih privatnih trgovin prihajajo družbe z milijoni kapitala, ki prepregajo deželo s podružnimi prodajalnami.

Med seboj tekmuječe kompanije se združujejo za boj proti unijam, za borbo proti "rdečkarjem" in za "patriotično" propagando med delavstvom.

Mi pa (Slovenci), ker smo majhni (a isti ljudje včasih prepovedujejo, kako smo "veliki"), ne bomo za socializem ničesar dosegli, ker smo le kaplja, torej bodimo samo majhni, samo Slovenci, in si pomagajmo sami.

NOVO TOLMAČENJE

Po dolgih letih smo izvedeli: Slovenci v Ameriki smo večinoma samo rudarji in fabriški delavci zato, ker jim socialistično gibanje ni dopustilo, da se bi posvetili biznisu, ali da bi si pomagali sami na kakšne druge načine. Socialisti baje hočemo, da Slovenci ostanejo proletarci, vsled česar smo seveda veliki sovražniki našega naroda. Če nas ne bi bilo, bi imeli naši rojaki trgovine ali kake druge posle, ki bi jim omogočili dobre dohodke in brezskrbno življenje.

Človek, ki med nami razlaga tak evangelij, je potrošil precej časa v šoli. Zanj bi bilo prav tako dobro, če bi bil analfabet. Več ljudi bi boljše mislilo o njemu, kot pa sedaj, ko jim razgalja s pisano besedo svojo omejenost.

TOP, KI JE STRELJAL 75 MILJ DALEČ

Ko so leta 1918 priletele v Pariz prve nemške topovske kroglice, je nastala senzacija po vsem svetu, kajti nemška fronta je bila oddaljena nad 70 milj in dotodaj ni še noben top streljal tako daleč. "Nemška tehnika je vsega zmožna," so sklepali mnogi, in čakali, kaj še pride. Šele v začetku tega leta so prišle na dan skrivnosti nemškega topa, ki so ga v tistem času zvali Anglieži "Big Bertha" po imenu Berthe Krup, solastnice velikih Krupovih municijskih tovarnov. Iz te slike vidite nogočnost tistega topa. Nemci so ga zvozili v najbolj skrit kraj blizu fronte, ki so ga mogli najti, in začeli instalirati ogromno mašinerijo, ki je stala visoke vsote. Vsa strel, s katerim, ako so zadeli, so lahko podrli par hiš, je stal celo premoženje. Instalirali so za poskušnjo dva taka topa, poslali precej strelcov nad Pariz, ki je vsled nepričakovane obiska postal zelo vznemirljen, in nato so Nemci oba topa razdeli ter posamezne kose anizili. Človeška iznajdljivost v prizadevanjih za rušenje in uničevanje življenj je brezmejna. Vendar pa se pojavljajo na vseh straneh znaki, da se veda v tehniki nagiba bolj in bolj k stremljenjem koristiti človeštvu kot celoti, kar je nemalo zasluga mednarodnega delavskega gibanja.

Gonilna sila napredka

DR. MAKS ADLER

Dr. Maks Adler je predaval o nalogah marksistične izobrazbe in iz tega predavanja je posnet ta članek.

Iv. Vuk.

Kakor meščanski učenjaki in razni intelektualci docela napačno in z nerazumevanjem tolmačijo marksističen nauk o zgodovinskem materijalizmu, ravnotako gledajo na nauk o razrednem boju. Zato je velika naloga marksističnega kulturnega in strokovnega gibanja, da tako razširjeno napačno naziranje o nekulturnosti razrednega boja in trditve, da je razredni boj kulturi celo nasproten, ovrže in dokaže, kaj je v resnici in s tem meščanske presoede in nekulturnost takega naziranja ki tiči, žal tudi v razredno-zavednem, z meščansko psihologijo prežetem intelektualcu-delavcu, izpodbije. Seveda, ako si kdo predstavlja razredni boj, da ni nič drugega, nego samo gnotne zahteve, upoštevanje in izvajanje gospodarskih interesov, pa bodisi mirno ali celo nasilno, potem ni čuda, da si drugače razrednega boja ne more razlagati. Ali tako razlaganje in gledanje s stališča marksizma je smešno. Izvira samo iz površnega gledanja na razredni boj. Niti tega meščan neče premisliti, oziroma je nekako pozabil, da se ima za svoj pojav ali nastanek cela njegova kultura zahvaliti razrednemu boju angleške in francoske revolucije. Zato treba pri vsem tem vedeti, da sila ekonomskega razrednega boja, dasi neizbežna stvar, še vendar zato ni bistvena stvar. Ali in koliko sile mora za svojo osvoboditev uporabiti zatirani razred, ni odvisno od zatiranega razreda, pač pa od sile, s katero vladajoči razred drži zatirani razred. Dejstvo je, da je dosedaj razredni boj edino sredstvo v zgodovini, s katerim se naj odpravi krivica in zatiranje. Na ta način postaja razredni boj pravzaprav orodje duševnega in npravnega napredka v zgodovini. To nam postane takoj jasno, ako se vprašamo, kako se odigrava razredni boj zgodovinsko.

Razredni boj nastaja vedno na ta način, da veliki razred človeštva svoje življenske razmere občuti kot nevdružljive in človeka nedostojne. Marks v svojem nauku o ekonomskih razmerah ni izključil človeka, nego ga označil kot nosilca ekonomskih razmer. In zato je tudi tukaj v razrednem boju odločilen človeški motiv: upanje, stremljenje in vrednost zatiranih. Razredni boj ni nobena divja, brutalna vzplamtitev nizkih interesov in strasti, nego je rezultat vrednost in idealov, ki jih ljudje zatiranega razreda občutijo, kot svojo življensko potrebo. Svoj položaj smatrajo za krivičen, izkoriščanje in brezpravje za ne-

morenost, nasprotje med bogatstvom in uboštvo za nesmiselnost. In zato hočejo, da je družba urejena bolj moralno. Tako zavzema razredni boj v zavesti zatiranega razreda vedno oblike moralnega gibanja, ki ni samo navadni boj za oblast, nego hkrati boj za pravico. In odtod značilen pojav, ki se opaža skozi vso zgodovino, namreč moralno navdušenje in idealni entuziazem razreda, ki stremi kvišku. Nobena razrednega boja ni, pri katerem bi ne videli tega pojava. Tako je tudi meščanstvo bojevalo svoj razredni boj za človeške pravice. Nikdar in nikjer ni razredni boj samo divjanje moči in sile, nekako nasilje in ogrožanje interesov vladajočih, nego povsod duševni in moralni boj, kjer se novi in pravičnejši in širši življenjski pogoji človeške družbe skušajo uveljaviti.

Gotovo je, da se ti novi in pravičnejši življenjski pogoji ne morejo brez boja uveljaviti in uresničiti. Novi življenjski ideali ne padajo z nebes, nego nastajajo iz življenjskih in razvojnih interesov izkoriščanih razredov in zadenejo pri svojem stremljenju po uresničenju na sovražnika, na gospodujoči razred. Dasiravno torej je razredni boj vedno moralnega značaja, mora biti istočasno vendar boj sil proti premoči gospodujočega razreda. To je gotovo zelo tragična konstatcija, vendar kdor ne gleda zgodovino družabnega razvoja tako, kakor sam želi, nego tako, kakor se resnično vrši, ta mora dejstvo spoznati in priznati, da razredni boj brez uporabe sile še dosedaj ni nikdar dosegel svojega cilja. Pristaviti moramo k temu, kar smo že preje rekli in dognali, da ta uporaba sile ni bistvena stvar razrednega boja. In posebno za današnjo stopnjo političnega razvoja, ko so delavske stranke malodane v vseh državah izvajale politično demokracijo, ni ravno nemogoče, da razredni boj proletariata doseže svoj cilj tudi samo po demokratsko - parlamentarni poti. Vendar, to je pač neke vrste teoretična možnost, ki pa je praktično pač zelo zelo neverjetna. Ker moč razreda ne stoji samo na parlamentarnem gospodstvu, nego mnogo bolj na njegovi gospodarski in socialni premoči. Ta se mora pa zlomiti, ker drugače parlamentarna majoriteta proletariata ne bi pomagala. In pri tem boju za izvenparlamentarno moč morajo biti uporabljeni izvenparlamentarna sredstva.

Ali vključ tej neizbežnosti nasilja v razrednem boju ostane razredni boj vendar v svojem bistvu nekaj skoziinakozi duševnega. Gre v prvi vrsti za prevrat zavesti v človeku iz iz-

koriščevalnega razreda. Gre za to, da postane nosilec novega družabnega reda, enega novega družabno-moralnega principa, kakor je to učitelj proletarijata Ferdinand Lassalle obrazil gledé pravega bistva revolucije. Zakaj revolucija in revolucionarni razredni boj ne pomeni, kakor je ironiziral Lassalle, špurgarsko predstavo o barikadah, giljotinah in na kandelabre obešenih nasprotnikov, nego revolucionarni razredni boj pomeni vstop novega principa v glavo in srce človeka, vsled česar so se stare tradicije in razmere temeljito spremenile. Tako gledani in tako razumevani — drugače pa misleči človek ne more razumeti — zgubi razredni boj docela svoj brutalen in nedušen ali celo kulturni nasproten pojav. On je sedaj en del budečega se kulturnega razvoja in pri tem obenem opora sigurnega napredka v zgodovini. Ker z vsako zmago zatiranega razreda izginja kos zatiranja in nespameti iz družbe. Ravno, ker je razredni boj obenem boj za nove in obsežnejše pravice in moralno, uresničenje katerih ekonomsko ni nemogoča, nego se celo priporoča, se mora potem zmag teh idealov družbe vedno popolnejše organizirati, mora vedno več protislovij v svoji notranjosti premagati in se približevati idealu solidarnosti človeške družbe. In tako je bil razredni boj resnično dvigalo družabnega napredka in bo ostal dokler bo eksistirala razredna protislovja.

Udeležencem 8. rednega zbora J. S. Z.

Osmi redni zbor, ki se bo vršil dne 30.—31. maja in 1. junija v Detroitu, Mich., bo v dvorani Slovenskega delavskega doma.

Vsa pisma in brzojav, ki bodo tekom zborovanja poslani zboru, naj bodo naslovljeni Slovenske Workers' Hall, 437 Artillery Ave., Detroit, Mich.

V spodnji dvorani bo preiskrbljeno za postrežbo članom in članicam zboru.

Pripravljalni odbor v Detroitu je pridno na delu in se trudi, da bo stvar lepo urejena in upamo, da bodo delegatje med nami zadovoljni in se počutili kakor doma.

Stanovanja bomo preskrbeli, in če ima kdo v tem oziru kakše posebne želje, kje bi rad stanoval, naj nam javi. Pišite na podpisane.

Joseph Devyak, 7929 Witt St., Detroit, Mich.

Klub št. 1 J. S. Z. v nevarnosti

Da, res je! Klub št. 1 je v nevarnosti.

Ali ga bodo morda nasprotniki uničili? Mar mu preti razpad vsled katerega drugega vzroka?

Nič takega se ni bati, kajti kar se tega tiče, je klub št. 1 trden kakor je bil, medtem ko se njegovi nasprotniki sumljivo majoje.

Velic temu je v nevarnosti. No, torej, v kakšni?

Klub št. 114 JSZ. v Detroitu grozi, da mu bo vzel prvenstvo v članstvu. Kajne, nič hudega za JSZ!

Klub št. 1 je imel meseca aprila 104 dobro stoječe člane in članice, klub št. 114 v Detroitu pa 100. To je po vojni v JSZ drugi klub, ki je dosegel število sto članov in ima po naših pravih pravico do dveh delegatov na zboru.

Ako bodo v klubu št. 114 tako marljivo sprejemali nove člane, bodo klub št. 1 v članstvu kmalu prekosili, in s tem bi mu odpadel sloves, da je največji klub v JSZ. Upamo, da bodo tudi člani in članice kluba št. 1 storili kolikor mogoče za pridobivanje novih članov in si ohranili prvenstvo.

Tretji klub po velikosti je št. 27 v Clevelandu, ki ima 43 članov; klub št. 37 (Milwaukee) in št. 5, Conemaugh, imata 40 članov vsaki. Med vojno in dolgo pred vojno je bil klub št. 27 največji slovenski klub v JSZ. Sedaj imajo vsi trije klubi v Clevelandu skupaj toliko članov kakor klub št. 114 v Detroitu. Razen tega se v Detroitu lepo razvija tudi klub št. 115, v Chicagu pa srbski klub št. 20.

Statistično poročilo o stanju klubov, o njihovih ustanovah in aktivnostih bo podal tajnik prihodnjemu zboru JSZ.

Milvauska konferenca J. S. Z.

O konferenci JSZ., ki se je vršila 27. aprila v Tamsetovi dvorani v Milwaukeeju, še ni bilo ničesar poročano. Bila je ena najbolj živahnih, kar se jih je vršilo v njenem delokrogu. Zborovanje se je vršilo dopoldne in popoldne. Predsedoval je John Olip, zapisnik pa je vodil Rudolf Skala. Njen delegat na detroitskem zboru bo Jos. Radelj. Za tajnika-blagajnika je bil ponovno izvoljen Martin Judnich, njeni zastopniki-organizatorji po naselbinah pa so, za Sheboygan John Spendal; za Milwaukee Joe Widmar in Kamnikar ml.; za Waukegan Anna Mahnich in Frances Artach; za Chicago, Mary Kovach in Oscar Godina.

Prihodnja konferenca se bo vršila v Sheboyganu meseca septembra.

Zvečer so imeli zborovalci družabni večer v isti dvorani, kjer so bili postreženi, obenem se je zborovanje nadaljevalo po načinu banketov. Govorili so župan Hoan, Landberg, Ermenec, Filip in Oscar Godina, Hrast ter mnogi drugi.

O konferenci je poslal obširen zapisnik S. Skala, ki bo priobčen prihodnjič.

OBSOJENA, KER JE PRODAJA-LA ŽGANJE

Na sliki je 68-letna prababica Mrs. Mary Jane Trotter, ki je bila v Louisvillu, Ky., obsojena na 6 mesecev zapora radi butlegarstva. V svojo obrambo je navajala, da je prodajala žganje, ker je rabila dohodke za preživljanje osirotelih otrok ki jih ji je zapustila v varstvo hči njene hčere. Zagovornik je naglašal, da je krivično pošiljati to staro žensko v ječo, medtem ko se stotine prominentnih butlegarjev svobodno giblje.

SAMOMORI VSLED BREZPOSELNOSTI

Velika družina, prazna shramba, dolgovi, tirjalci — otroci plakajo, žena teka okrog, da bi dobila delo, ker ga mož ne more, ali če ga dobi, ji plačajo komaj par dolarjev. Ko izvedo, da je omožena, ji vzamejo še to, češ, saj imaš moža — on naj te preživlja! On polagoma klone, izgublja vero vase, prebrel je vse, prosil vse, vprašuje že teden za tednom, mesec za mesecem, doma gleda obupano ženo, gladne otroke — izganjanja ga iz stanovanja, kredita nikjer več, prijatelji so mu dali kolikor mogli—in nato konec, morda v kanalu, morda s plinom, morda s strelom ali vrvo. Koronerjeva porota ugotovi: Čin storjen vsled obupa in bede.

Tako si je končal življenje 33-letni Edga Luzabder, oče osmih otrok, tako si ga je vzelo že mnogo drugih v tej in v prejšnjih depresijah, ki tepejo tiste, ki so producirali vsega — preveč!

Milijone bednih si seveda ne napravi nasilnega konca. Umirajo polagoma fizično in duševno, toda v trpljenju, ki ga tisti, ki se koplejo v bogastvih, niti ne pojmujejo.

Ali si je mogoče misliti večjo gorostasnost, kakor v morju bogastev, v senci velikanskih zalog živih, obleke in drugih potrebščin, milijone bednih?

Mar ni čas, da delavec spozna glupost take uredbe, tudi če dela — tudi ako ima stalno službo? Morda je drugo leto ne bo več, morda bodo čez leta njegovi otroci med bednimi in brezposelnimi.

Čas, da pristopi delavstvo v politično organizacijo, je bil lani, predlanskim, pred desetimi in dvajsetimi leti. Čas je SEDA. V njegovo korist je, da se vsaj SEDA odloči iti v bodoče z organiziranim delavstvom pod praporom socialistične stranke v borbi za odpravo anarhične kapitalistične uredbe in jo nadomesti s kolektivno, ki bo garantirala ekonomsko sigurnost vsem.

LJUBEZEN DO ŽENSK

Ravnatelj korporacij, superintendenti, veliki trgovci, direktorji in drugi gospodje, ki imajo stotisočake dohodkov na leto, zelo ljubijo ženske. Marsikak star parasit ima razen razkošne vile, v kateri živi družina, v kakem apartment hotelu tudi elegantno stanovanje za svojo mlado prilježnico, ali se vozi okrog z mladimi damami, ki jih je vrglo življenje v prostitucijo, toda kadar je pred temi starimi, z mastjo zalitimi "voditelji financ, trgovine in industrije" vprašanje delavnika za ženske in njihove minimalne plače, se zgrajajo in vpijejo o ropu, in o atentatu na osebno svobodo žensk.

V New Yorku je governor Roosevelt dne 30. aprila podpisal postavbo, ki določa maksimalni delavnik za ženske. Delati ne smejo več kot 5 in pol dneva na teden. To je pač človeški zakon, v interesu žensk, v korist materam ter njihovih otrok, toda ravnatelj trgovin in tovarov v New Yorku niso tega mnenja. Protestirali so ves čas, ko je bila predloga v razpravi pred zbornico, pošiljali na zaslisanje svoje najboljšje "veščake" in oblegali poslance z lobisti, ko pa vse ni nič pomagalo, so pritiskali na gubernerja, da naj zakon vetira. Ker so v New Yorku socialisti že močna stranka, in ker z nji simpatizira tisoče vplivnih liberalcev, je governor zakon podpisal in s tem stopi v veljavo.

Mar ni pet in pol dneva dovolj za vsakega, ki dela v tovarni ali trgovini? Profitarji so odgovarjali, da morda je, toda v imenu osebne svobode so zahtevali, da naj bo ženskam prosto, da lahko delajo tudi sedem dni, po 10 ali 12 ur na dan, ako "žele".

Pride čas, ko se človeška družba iznebi trovov, in tedaj se bo svet bodočnost čutil, kako smo mogli biti že na tako visoki stopnji civilizacije še vedno toliko glupi, da smo dopuščali izkoriščanje milijonov v prid male peščice posedujočih.

RAZBIJANJE SHODOV

Mnogo let se je socialistično delavstvo borilo proti reakciji, predno si je izvojevalo zborovalno svobodo. Danes in že vsa leta po vojni pa vidimo, kako pustolovci, ki se prištevajo h komunistom, razbijajo shode delavskih struj. Poslednje tedne se v takem razbijanju odlikujejo tudi pristaši John L. Lewisa, ki je s svojo taktiko upropastil U. M. W. of A. in se sedaj trudi uničiti s silo prizadevanja za reorganizacijo te unije.

V San Franciscu so komunisti nedavno celo fizično napadli predsednika socialističnega shoda in psovali milvauskega župana Hoana. Navadno poberejo komunisti za razbijanje shodov dvomljive karakterje iz nižin, ki so vajeni pretepaštva.

Za vzpizoritev kravala je zadosti, če pride deset ali dvajset organiziranih združbarjev, ki spremene lahko še tako miren shod v kaos. Zanimivo je, da se komunisti najraje potikajo po drugih shodih, kjer s surovostjo in brutalnostjo preprečijo govore onim, ki so sklicali shod, medtem pa kriče s stolov ali izpred odra sami. Ljudstvo se zgraža, obsoja tako početje, in se navadno umakne iz dvorane. Zase zahtevajo komunisti pravico zborovanja in paradiranja, drugim jo odrekajo. To je "dvojna morala", dvojno tolmačenje svobode, in zelo slaba taktika v prilog "revolucije".

PAVEL DOROHOV:

Prevedel Ivan Vuk.

SIBIRSKI PUNT

Ruski roman iz dni državljanske vojne

(Nadaljevanje.)

"Ne. Pod tujim. Tu ga nikdo ne pozna. Včasih ga srečam, ali delam se, kot da bi ga tam nikdar ne bil videl."

"Ne dvomite glede njega?"

"Niti najmanj. Ponavljam, da sem ga nekajkrat srečal v Tomsku na konferencah. Nastopal je vedno kot boljševik."

"Ali bi me hoteli seznaniti z njim?"

"Gotovo."

"Pokažite mu najprej to tukaj."

Murigin mu je dal sovjetski denar. Dva ali tri dni zatem se sreča Ivan Aleksandrovič s Hlebnikovom v upravi Zveze. Pokaže mu zavoček sovjetskega denarja. Hlebnikov se živahno zainteresira.

"Ne... Od kod imate?"

"Tu je nekdo, ki je prišel iz Rusije."

"Iz Rusije? Nu, kaj pripoveduje?"

"Malo zanimivega. Lahko vas seznanim z njim."

"Ne, mislim sem le, da vam je mnogokaj pripovedoval o Rusiji."

Naredil je ravnodušen obraz in se obrnil stran.

Prišel domov, je sporočil Lomov, kako se je Hlebnikov obnašal. Muriginu je ugajala Hlebnikova previdnost. Vzel je iz kovčega nekaj časopisov.

"Predajte to, Ivan Aleksandrovič, Hlebnikovu. Mogoče mu časopisi razvzljajo jezik."

Lomov je srečal Hlebnikova na neki seji. Pazil je za trenutek, ko je Hlebnikov ostavil kabinet in ga dobil na hodniku.

"Vzemite to in čitajte doma."

Molče je vzel te časopise in jih vtaknil v žep, ne da bi jih pogledal.

Drugi dan je prišel sam v kabinet Ivana Aleksandroviča.

"Povejte mi — ali me poznate?"

"Poznam. Srečali smo se v Tomsku."

"Zakaj ste se delali, kod da me ne poznate?"

"Mislim sem, da bi vam bilo neprijetno. Saj me skoraj ne poznate."

"To mi ugaja. Sedaj bi vas rad vprašal sledeče: Zakaj ste mi dali te časopise?"

Ivan Aleksandrovič molči nekaj trenutkov.

"Glejte, sodrug Hlebnikov, jaz vem, da ste boljševik. Vsekakor ste bili v Tomsku. Ker nosite tu drugo ime, predpolagam, da se skrivate in da ste ostali boljševik."

"Vzemimo: Kaj dalje?"

"Slučajno sem spoznal človeka, ki je prišel naravnost iz Rusije. To mož je tudi boljševik in se skriva ravnotako kakor vi. Pripovedoval sem vam o njem. Rad bi se sestal z vami, zato sem vam na njegovo željo dal sovjetski denar in časopise."

Hlebnikov pokima molče.

"Oprostite, Ivan Aleksandrovič, ali vseeno vam moram reči, da ne odobravam vašega postopanja. Nepremišljeno ste ravnali. Od kod veste, da ni ta mož provokator?"

Lomov se naameje.

"Tudi jaz vam moram reči, sodrug Hlebnikov, da mi zelo ugaja vaša previdnost. Ali kratko in jasno, stvar je takšna, da sem tega moža poznal že prej."

"To je nekaj drugega. In vendar..."

Hlebnikov premišlja.

"Dobro, seznanite me s tem človekom."

Ivan Aleksandrovič je dal Hlebnikovu svoj naslov.

Murigin je poslušal z velikim zanimanjem poročilo Ivana Aleksandroviča o razgovoru s Hlebnikovom.

"O, to je izboren dečko! To je pravi boljševik!"

Nepotrpežljivo je čakal na obisk Hlebnikova.

Zvečer je pripeljal Ivan Aleksandrovič majhnega, vitkega moža v Muriginovo sobo.

"Tu je sodrug Hlebnikov."

In pustil ju je sama."

Hlebnikov začne:

"Hočem biti odkrit, dragi sodrug. Dejstvo, da ste mi poslali sovjetski denar in moskovske časopise ne zadostuje, da bi me popolnoma prepričali. Kaj še mi lahko poleg tega pokažete, da ste v resnici to, za kar se izdajate?"

Murigin se smeje odkritosrčno in nezaupljivo Hlebnikovu. Stopi k cvetlični vazi, ki stoji pri oknu. Z žepnim nožičem podreza v zemljo in vzame iz nje kapico in iz nje majhen židan trak. Smehljaje mu ga pomoli.

"Čitajte, sodrug."

Hlebnikov skrbno pregleda dokument. Razburjen pomoli obe roki Muriginu.

"Dragi sodrug!"

Sodruga si padeta v naročje.

Nataša se dobro spominja moža. Mož v oljnati delavski bluzi in v kapi, svetlikajoči se od masti, je prišel v hišo.

"Stanuje tu Ana Ivanovna Gnevenko?"

"Da..."

"Ali ste to vi?"

"Da."

"In kdo je to?"

Pokaže na Natašo.

"Moja sorodnica."

"Tako..."

Molči nekaj trenutkov in gleda obe ženi od nog do glave.

"Prihajam od Alekseja."

Obe ženi planeta naravnost nanj, ko slišita to ime.

"Kje je, kaj je z njim?"

Mož v olju se smeji.

"Vidim, da sem prišel na pravi naslov. Aleksej živi in je zdrav. To-le vam moram izročiti."

Izročil je denar in listek od Petruhina.

Dolgo je ostal pri njiju. Ko je odhajal, je rekel:

"Pišem se Kuznecov, Ivan Kuznecov, sem kovač v železniški delavnici. Ako me boste potrebovali, vprašajte po meni v delavski koloniji."

Nataša ga nato dolgo časa ni videla.

Murigin je poslušal poročilo svoje žene z zanimanjem.

"Veš kaj, Nataša?! Tega Kuznecova boš morala poiskati. Ako mu Petruhina zaupa, mora biti zaupljiv mož."

Potem je prišel nekdo drug mož k Verini materi. Vprašal jo je, če kaj potrebuje. Naj se le obrne nanj. Imenoval je svoje ime. Razhošev se piše in služi v Zemstvu.

"Izvrstno. Za Razhoševa izvemo potem Lomova."

Murigin je zelo veselilo poročilo njegove žene.

Sedaj jih je bilo pet: Murigin, Hlebnikov, kovač Ivan Kuznecov, nato vodja gozdarstva odelka v Zemstvu — Razhošev in stavec Zemstvo-tiskarne — Sotov.

"Stab je tu, treba še sedaj armade," se šali Kuznecov.

Murigin se smeji.

"Mi smo že več, kakor divizija. Pet ljudi, vsak je vreden za cel polk. Torej pet polkov v polni bojni opremi."

Zbirali so se pri Hlebnikovu v skladišču, redko v stanovanju Razhoševa. K Muriginu so prihajali posamezno in gledali, da tega ni trebalo. Po dveh ali treh sestankih so izdelali delovni program in si razdelili dolžnost. Hlebnikovu so poverili razen obračun, v katerem je bil zaposlen, vse obrate družne zveze. Kuznecov naj organizira železničarje, ki so po preganjanju še ostali. Razhoševa delovanje je prineslo s seboj, da je držal zveze s posameznimi deželnimi krogi in te zveze naj razširja in utrjuje. Sotov je prevzel delo v strokovnih zvezah. Murigin je vodil vso delovanje grupe. Lotili so se dela počasi, ali s trdovratnostjo. Pred vsakim korakom so se tla skrbno pregledala. In šele potem, ko so se prepričali o njih trdnosti, so stopili na nje. Čakali so na prvo ugodno priložnost, da raztegnejo svoje delovanje na vojskine čete. In še z večjo nestrpnostjo so čakali poročil od Petruhina. Kuznecov že dva meseca ni ničesar slišal o njem.

Kraj vojaškega transporta, ki odhaja na fronto, hodi mož v kratkem kožuhu, z majhnim jerbasmom v roki.

"Vzemite me seboj, bratci. Samo dve postaji se peljem."

"Je že itak pretesno. Sami vidite, da sedimo eden na drugem."

"Saj ni treba da sedim. Ta jerbasek naj nekam vtaknem. Sam lahko stojim. Vzamite me seboj, bo že šlo."

"Kaj imaš v tistem jerbasu. Gotovo samogonko?" (Samogonka-doma kuhano žganje).

"Samogonke nimam, ali nekaj boljšega. Vzemite me seboj, fantje!"

"Kaj mislite, ali ga vzamemo ali ne?"

"Kam ga naj vtaknem?"

"Dva dni že sedim na kolodvoru... in vendar se mi je peljati samo dve postaji."

"No, naj bo. Daj jerbasa. Ko se vlak premakne, skočiš v voz."

Mož v kratkem kožuhu izroči jerbasa. Tretji znak zvona se začuje.

"He, rojak, vstopi."

Mož beži ob vozu.

(Dalje prihodnjici.)

Največji Banovčev koncert v Ameriki

Vrši se v nedeljo 18. maja v Orchestra Hall. — Sodelujejo vsi jugoslovanski pevski zbori v Chicagu.

Chicago. — Ves jugoslovanski živel v Chicagu je na nogah, da dostojno počasti svojega odličnega gosta g. Banovca na njegovem največjem koncertu v Ameriki, ki se vrši dne 18. maja točno ob 3. popoldne v prominentnem glasbenem zavodu, Orchestra Hall, na 220 S. Michigan Ave. med Adamsonovo in Jacksonovo ulico. (Nasproti Art instituta.) Razveseljiv pojav složenega sodelovanja vseh jugoslovanskih pevskih zborov v Chicagu za čimvečji uspeh nedeljskega koncerta je dal zamaha vsem, da pred splošno javnostjo pokažemo našo kulturno zavednost s tem, da napravimo nedeljski Banovčev koncert impozantno manifestacijo naše pesmi.

Med brati Hrvati in Srbi vlada veliko navdušenje in zanimanje za Banovčev koncert. Njih pevski zbori so se odzvali stodostno, da tako povzdignejo našega umetnika in mu pripomorejo moralno do uspeha. Poročila iz njihovih vrst so razveseljiva, s kakšno vneto agitirajo za nedeljski koncert. Zavedajo se velikega pomena največjega Banovčevega koncerta v Ameriki.

To bo prvi, slovenski, oziroma jugoslovanski koncert v tej sloviti dvorani, v kateri nastopajo le najslavnejši, svetovno znani pevski in glasbeni umetniki. Koncert v tej dvorani je v zvezi z velikimi stroški, kar je umevno. In vao riziko stroškov je prevzel umetnik sam, ker skuša pokazati drugodnem vrline naše pesmi. Če je bila kdaj naša dolžnost, da se strnemo in skupno pomagamo moralno in gmotno svojem rojaku, tedaj je gotovo naša dolžnost sedaj, da storimo to, kar nam velela zavest.

Napolnimo v nedeljo Orchestra Hall v resnici do zadnjega sedea! Vseh sedežev je okrog 2.500. Ali naj dopustimo, da bodo le deloma razprodani za največji Banovčev koncert v Ameriki? V Chicagu nas je nad 25 tisoč Jugoslovancev. Vsi skupaj pač lahko dosežemo, da bo naš odlični pevec v nedeljo dostojno predstavljen; da se bo naš solist predstavil splošnemu občinstvu ob veliki udeležbi Slovencev, Hrvatov in Srbov! Katera skupina bo najštevilnejše zastopala na nedeljskem koncertu?

Nedeljski koncert bo pravi odsev naše kulturne zavesti. Na ta dan bo dana prilika vsem nam, da pokažemo drugodnem dejanski, da znamo ceniti svoje kulturne predstavnike. Jasno bi pričal nedeljski koncert, v koliki meri se naš delavski živelj zaveda pravega pomena delavske kulture. Pomagajmo našemu lirčnemu pevcu moralno na nedeljskem koncertu, da bo tem lažje izvajal narodne in operne skladbe pred ameriško javnostjo. Tako storimo, ker to je naša dolžnost!

Vstopnice se dobe pri Prosveti in Proletarcu ter pri vseh članih pevskih društev do petka. Rojaki, ki pridejo na nedeljski koncert iz okoliških naselbin z avti, bodo dobili v bli-

žini dvorane dovolj prostora, kjer bodo pustili svoje avte.

Rojaki iz vsega čikaškega območja, pohitite v nedeljo na največji Banovčev koncert v takem številu, da nam ta koncert ostane v krasnem spominu v zavesti, da smo storili vsak svojo dolžnost!

Pub. odsek.

"Poročna noč" v Burgettstownu

Burgettstown, Pa. — V soboto 17. maja bo v naši naselbini vpriporil diletantski zbor kluba št. 11 iz Bridgeporta znano Molekovo dramo "Poročna noč". Predstava se vrši pod pokroviteljstvom tukajšnjega kluba št. 19 JSZ v Slovenskem domu. Začne se ob 7. zvečer.

V Burgettstownu že dolgo ni bilo kakih posebnih priredb, deloma radi slabih delavskih razmer in izseljevanja iz naselbine, deloma ker se nismo zavzeli zanje. Za to, ki bo 17. maja, se pa delajo velike priprave. Drama "Poročna noč" je igra, kakršne še ni bilo na našem odru. Bo res nekaj izrednega.

Ker žele napredni rojaki in rojakinje klub št. 19 zopet spraviti v aktivnosti, bo ta predstava nekaj uvod k ponovnemu delu. Klub št. 11 se je radevolje odzval z voljo za sodelovanje. Seveda bodo stroški s pridobitvijo veliki, toda če nam bodo šli rojaki tu in v okolici na roko, bomo težkoče zmogli in napravili ob enem velik moralen uspeh.

Po igri bo govoril s. Joseph Snoy o našem gibanju ter o reorganizaciji U. M. W. of A. Po programu bo svirala plesalec izborna godba iz Moon Runa.

Do Slovenskega doma v Burgettstownu je iz okoliških naselbin zelo lahko priti, ker ima dobre cestne zveze in tudi železniške. Peljete se lahko z vlakom ali busom. Ta priredba daje priložnost za sestanek rojakov iz vse tukajšnje okolice. Tako se bomo sešli stari prijatelji, sodrugi in znanci in se pred in po programu pogovorili o marsičem in se ob enem zabavali v veseli družbi.

Tajnik kluba.

Banovčev koncert v Herminiju

Herminie, Pa. — O opernem tenoristu Svetozarju Banovcu gre povsod dober glas. Pri nas je imel dobro obiskan koncert 12. aprila. Spremljala ga je na glasovir Miss Kalan. Sodelovala je tudi Miss Perdan s par pevskimi nastopi in skupno z Banovcem v pevskih prizorih. Avdiencia je bila s programom zelo zadovoljna.

Anton Zornik.

POSTAJA POLICIJSKE DIREKCIJE V MEHIŠKEM GLAVNEM MESTU

Na sliko je novo poslopje policijske direkcije v glavnem mestu republike Mehike, ki je stalo milijon dolarjev. Zgoraj na levi je Teodoro Gonzalez, vojak v raziskovanju odtiskov prstov, in na desni Benjamin A. Martinez, kriminolog svetovnega slovesa. Značilno je, da ima republika Mehiko v svojem policijskem sistemu bolj znanstvene metode kakor pa Zed. države, in da je v postopanju z jelniki vesled tega lahko in tudi je bolj človeška kakor pa policija ameriških mest.

Mnogi ameriški vodilni kriminalci se od časa do časa "umaknejo" v Mehiko. Če se ne počutijo varne v mestu, se skrivajo v gorah. Mehika policijska oblast je pred nekaj tedni podala izjavo, da je komercialne zločince, ki operirajo v New Yorku, Chicagu in drugih velikih mestih, in ki pridejo v "slabem vremenu" voditi v Mehiko, pripravljena poloviti, ako je policija v Zed. državah, na tem, da kooperira. Znano je, da ameriška policija in zvezne oblasti po svojih zaupnih uradnikih dostikrat same namigajo velikim krilcem zakonov, kdaj se prične "preganjanje" in kdaj jih bodo začeli "iskati". To jim je svarilo, da se pravočasno "umaknejo".

Koncert in piknik "Bleda"

Conemaugh, Pa. — Sezona izletov in piknikov je tukaj. Kdo je ni vesel! V prosti naravi se človek razveseli, otrese se mračnosti in doma tovarnen ali rogov in je vesel solnca ter zelenja. Velik piknik, združen s koncertom, priredi tukajšnje pevsko društvo "Bled", na katerega opozarjamo občinstvo v Johnstownu in okolici. Vršil se bo v nedeljo 1. junija na Faith Grove v Marrellville. Ta prostor, ki je mnogim našim rojakom dobro znan, ima moderne naprave za take priredbe in zabavišče, ki je opremljeno za otroke. Koncertni program bo zelo bogat. Izvajal ga bo mešan zbor "Bleda", ženski duet, mešan kvartet in več solistov. Na sodelovanje je povabljen znani hrvatsko pevsko društvo "Rodoljub", ki slovi za enega najboljših hrvatskih pevskih zborov; dalje nas poseti arbsko prosvetno pevsko društvo, ki ima tudi sloves izbornega pevskega zobra. Koncertni spored se bo izvajal v velikem paviljonu na pikniškem prostoru. Ljubitelji lepe pesmi in prijetne zabave v prosti naravi vabimo, da pridejo v nedeljo 1. junija na koncert in piknik "Bleda". Spored bo razviden iz oglasov v naših listih. Na veselo svidenje prvega junija. Bledčan.

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
ATLANTIC PRtg. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Landale 2012

A. H. Skubic, preds. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

Skoro vec kot 50 let

je odkar je bila ustanovljena naša banka, in v tem času je hranila sto tisočem njenih odjemalcev vloženi denar.

Uradniki naše banke so vedno gledali, da so dali vlagateljem najboljšo postrežbo.

Prepričali se boste, da je v vašem interesu, ako se v vseh denarnih zadevah obrnete na

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

Wm. B. PUTZ

Cicero's { LEADING LARGEST OLDEST } Florist

Cvetlice in venci za vse slučaje.

5134 W. 25TH ST., CICERO, ILL.
Tel.: Cicero 69. Na domu Cicero 2143.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA.

ANTON F. ŽAGAR, lastnik.

1724 S. Sheridan Rd., No. Chicago, Ill.
Tel. 5524.

Gospodinje, zahtevajte v trgovinah kruh iz naše pekarnice.

MLADENICI - MOŽJE!

Obleka po vaši meri.

MI vam izdelamo obleko ali suknjo, da vam bo pristajala kakor rokavica na roki. CISTA VOLNA SAMO \$25.00

Naročite si obleko ali suknjo pri nas.

Delo jamčeno.

John Mocnik

6517 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

CALVIN COOLIDGE IMA NOVO STANOVANJE

Na sliki je hiša, katero je kupil bivši predsednik Calvin Coolidge v Northamptonu, Mass., za svoje stanovanje. Kupna cena je bila \$40.000. Hiša ima 16 sob, elevator, zraven je lep vrt, malo privatno kopališče in združena je z drugimi ugodnostmi, ki delajo življenje človeku prijetnejše. Žal, da družba še ni napredovala toliko daleč, da bi imeli udobna stanovanja tudi vsi tisti, ki ustvarjajo bogastva.

PERUŠKOVA RAZSTAVA V WAUKEGANU

(To poročilo je bilo poslano v objavo 18. aprila, a je zastalo radi tesnobe s prostorom do te številke.)

Umetnost vsake dobe je zrcalo njenih duševnih teženj. Ta resnica, ki sem jo nekje čital, mi je trenutno stopila pred oči, ko sem gledal, kako je Perušek jemal svoje slike iz zabojev in jih razobešal v dvorani Slov. nar. doma. Zdelo se mi je, da je vsako sliko, ki jo je razobešil, pobožal z očmi, kakor poboža mati svojega otroka, ko se odpravlja razvedriti se v veselje naravo. Prešela sva jih. Šestdeset jih je. Koliko misli! Koliko dela!

Peruškeve slike niso posnetek, ampak so popolnoma njegove, izraz svobodne misli in duha, izraz sedanjega industrialnega doba, ki nas duši, in mi silimo na zrak, na sonce v — spas. Perušek vidi, čuti, se zamisli in ustvarja iz narave same, ki je vir vse umetnosti. Vse to pove slika 'V studiju' in 'Lasten portret'. Tudi portret 'Slave' Ivan Cankarja ima isti namen.

Značilna njegova slika je 'Iz Pittsburgha'. Ne vidimo človeka, samo njegovo bivališče je na platnu. Tako mračno pusto in tužno, brez harmonije in solne svetlobe. Ravno taki so ljudje, ki prebivajo v teh zatohlih ječah, človeška bivališča imenovana.

Kmetaki dom in vas v Sloveniji. Hiše, vrtovi, drevje, njive in ljudje. Nič se ni izpremenilo. Vse je tako, kot je bilo.

Pristanišče v Franciji in Večer v Milwaukeeju! Moč in sila dela! Pesem vpreženega uma in mišic, zlito v moč ustvarjanja današnjih bogastev. Moderno suženjstvo je v ozadju ogromnega kolosa — kapitala.

In druge slike? Krasote in sila narave. Proč s tem zastrupljenim lažljivcem, ven iz močvirja, ven iz mračnih, pustih in tužnih bivališč! Naj bo naš um in mišice zlito v moč ustvarjanja bogastva in kulturno za vse, da bo tudi nam posijalo sonce.

Umakni se spoti, doba, ki si zastarela in gnila! Napravi pot novi dobi, mladi in silni, katere vir in cilj je — CLOVEČANSTVO.

Tako jaz razumem Peruška in njegove umotvore. Njegove slike so zrcalo naše sedanjosti in naših duševnih teženj. Ker je resničen umetnik, ne gleda na svet in življenje z abecedarskim očesom, ampak ustvarja svoja dela iz svojega časa. Spoznanje in resnica sta njegova zvesta spremljevalca. On ljubi svojo rojstno domovino, kakor jo more ljubiti le umetnik. Njegov moderni svetovni nazor se upira lažnjivemu kričanju rodoljubov in hinavskemu hejslovenstvu. Njihovo delo je samo v besedah, ki jih v enomer ponavljajo; napredku ne pokažejo nobenih novih potov; za sedanjost dobo nimajo razumevanja. Ne bodimo stari, pomladimo se! Zakaj bi bili zakrknjeni, ko je tam zunaj tako lep solnični dan?

DAJ NAM DANES NAŠ VSAKDANJI KRUH

Socialna povest.
(Ponatis iz knjige
"Cankarjeve
družbe".)

(Dalje.)

— Jih je bilo mnogo?
— Mnogo ...
Starec je ves gorel.
— Koliko ste jim plačali?
— Mnogo, mnogo!
— In meni? Za kakšno ceno se moram udati vam?

— Za vsako, to se pravi: jaz plačam vsako ceno! Vsako ceno, golobica! Samo povejte! Hitro, hitro, da ne skoprim!

— Meni se nič ne mudi! Napraviva pismeno pogodbo, če hočete ...

— Pismo?

— Zaučil se je.

— To bo originalno, gospod! Kaj podobnega še niste doživeli!

— Kakšen zmisel ima vse to?

— Bojim se, da bi me opeharili!

— Koliko zahtevate?

— Petdeset tisoč dinarjev!

— Petdeset tisoč dinarjev?

— Starec se je sesedel. Zavrtelo se mu je, kakor da se je ogromen ledenomrzle vode z vso silo zrušil nanj. Oči so mu ugasnile, strast za kratek hip splahnila.

Marta je videla spremembo v starcu. Dvignila se je, da bi odšla ...

Od strani je zaslutil obrise njenih prsi in je ves vztrepetal ...

— Zdaj ali nikdar ...

— Petdeset tisoč ... to je strašno mnogo!

— Vi bi morali plačati milijon!

— Plačam, takoj plačam ...

Prestrašil se je svojega lastnega glasu. Strastno je zahrepenel po trenutku, ko bo slutene oblike zagledal bele, mehke ... ko bo razpral to obleko od vrha do tal ... V njem se je strast dvignila nad moč, pohotnost je požrla razum. Samo blažno drveča kri, samo ogenj je živel v njem.

Oči so vročično objemale Martine grudi.

Marta se je zasmejala.

— Podpisite ček za petdeset tisoč dinarjev!

Starec je s tresočo roko izpisal ček in ga dal Marti, ki ga je skrbno zvila in nesla v sobo.

— Bogata bi bila, če bi hotela ...

— Marta, hitro, hitro ...

Prsti so se mu krčili ... Sanje dolgih dveh tednov je hotel uresničiti ... S tresočo roko je hotel zgrabiti za obleko in jo strgati z nje.

— Še ne!

— Še vedno ne? Ne muči me!

— Še ne!

— Kaj hočeš še od mene?

— Samo če ste pripravljeni poročiti se z menoj!

Starec je onemel. Kakor osvinčenel je ob stal pred njo.

— Jaz ... jaz ... poročen sem ...

— Ločite se!

— Imam hčer!

— Res, lep oče!

— Marta, vi ste satanska ženska! Umrl bom ...

— Ločite se! Menda vendar niste mislili, da se bom za tistih par tisočakov prodala.

— Moj denar ... vrnite!

— Ne, vzela ga bom in ga vrnila vaši gospe!

— In ji vse povedala?

— Vse!

Starec se je zrušil v naslonjač. Ko je Marta zjutraj vstala, je še vedno nepremično sedel v naslonjaču.

— Dobro jutro! Zelite kavo?

Molk.

— Če želite kavo, gospod?

Molk ...

Pogledala ga je pozorneje ...

Starec je bil mrtev ...

— Kap!

Osteklenele oči so preplašeno zrlje vanjo ...

Marto je streslo, a kmalu se je umirila.

— Samomorilec, je rekla, in šla po ček ...

Prižgala je svečo in na plamenu sežgala petdeset tisoč dinarjev ...

Zvonovi vseh cerkva so zvonili ...

In časopis je napisal ginljiv nekrolog rojaku, ki je dosegel v Ameriki tolikšen slves in ugled. Gospa je zgubila vzor zakonskega moža, družina vzornega in skrbnega očeta ...

Ugledni rodbini naše iskreno sožalje ...

Marta je mislila na žensko z brezizraznimi očmi, ki je odprta vrata v grob vsej družini ...

Zalostno se je nasmešnila in zapustila hišo, ki ji je v eni sami uri razodela resnico o tolikih in tolikih uglednih, vzornih in bogabojnih družinah, ki so stebri današnje družbe, nosilci vseh preplehiv naukov za vse tiste, katerim hitijo pripovedovati, da človek ne živi samo od kruha ...

XII.

Med malimi oglasi je brala: "Večje hotelsko poslopje išče sobarico prijetne zunanosti, diskretno in občevarju, elegantno v nastopu, zapeljivo v vsakem pogledu. Pismene ponudbe naj se pošljejo na poštni predal 372-22."

Sobarica?

Zakaj ne? Poskusimo!

Hotelir je bil dobrodušen, okrogel debeluhar, plešast, rdečelichen. Majhne oči so se dobrohotno smehljale in živahno motrile Marto.

— Gospodična, ali veste, katere poglavitne lastnosti morajo dičiti vsakega hotelirja? Okus za vino in okus za dekleta ... Bajka o rajju, jabolku in Evi je nerodna izmišljotina! O rajju, šampanjcu in Evi! To bi bilo! Jaz sem iz satre hotelirske rodbine! Ne verjamete!

— Moj ded se je osebnost poznal z Napoleonom Bonapartom. Če vam je ljubo, vam pokažem posteljo, v kateri je spal.

Porogljivo se je nasmešnil, pomežiknil z levim očesom in bolj tiho nadaljeval:

— In ni spal sam, seveda! S sobarico, z Micko Vernetovo je spal ... Da se je rodil krepak deček? Jasnó! Kranjica in francoski divjak — kaj se more iz tega izcimiti, če ne fant od fare! Zgodovina je dokazala, da je bil fant od fare, kajti sin Micke Vernetove ni bil nihče drugi nego oče znamenitega francoskega mazača Julija Verne-ta ... ali Zil Verna ... Se vam zdi neverjetno? Pri nas je Vernetov vse polno! Micka je bila šla v Francijo, tam povila dečka, ki je postal notar ali nekaj podobnega in rodil Julija ... Slovenci smo bili že davno tiči! — Da je ostala Micka doma, bi mogoče njen vnuk Julče krave pasel ... In vi, vi ste torej tista Marta Sosičeva? Tista znamenita Marta?

— Zakaj sem baš vas sprejel v službo ... Imponirali ste mi ... Takole dedca s samokresom usekali po nosu ne zna vsaka in voditi stavko tudi ne. Podjetne, pustolovske nature to je, kar mi imponira! ... Zato sem si prav vas izbral.

— Pri meni ne boste mogli stavkati. Moralnih skrupelov ne poznamo v naši družini, zatorej bodite tudi v tem pogledu brez skrbi! Bog ne daj! Moj stari oče ni bil zaman prvi Slovenec, ki je zanesel slavo in sloves slovenskega imena med Eskime! Tam se je naučil zelo zdravih in koristnih nazorov.

Marta ni razumela tega miga in se je le smejala. Tako uljudnega in dobrohotnega delodajalca sploh še ni videla.

— Lepa dečva ste! Stavim glavo, da ste že marsikomu korenito preresetala možgane! Ste ali niste?

— Nisem imela časa misliti na takšne stvari ...

— Kdo pa premišljuje o tem? Možakar pride, vidi in je premagan ... Da, to je zgodovinski izrek! Pri nas boste imeli prav mnogo priložnosti osvajanja moških trdnjav! Pri nas spijo bogati Amerikanci, Angleži, Francozi, Srbi, pri nas se zbira vsa paka sveta. Do zdaj so se skoraj vse moje sobarice omožile! Pa so tudi bile dekleta, sakrament! Saj sem vam že povedal, da se je sam Napoleon Bonaparte zazijal v našo Micko. To vam je morala biti pečenka ... Včasih, ko takole mislim na tiste čase, se mi kar sline pcedijo ...

— Gospod šef, meni ni do možitve!

— Ni do možitve? To je neumnost! Sobaric, ki jim ni do možitve, sploh ne morem sprejeti. Sobarica mora biti vesela, razposajena. Sobarica v mojem hotelu mora biti solnični žarek v temnem labirintu dogodovščin vsakega mojega gosta, oženjenega ali samca, starca ali zelenega mladca, cerkvenjaka ali posvetnjaka. Kadar pridejo domov, morajo povsod povedati: — V hotelu "Universum" imajo sobarice! O, da nisem oženjen! Zum verrückt werden!

— In potem vam kakšen star dedec Bog ve od kod prilomasti semkaj ... Vse pa se mora seveda zgoditi na skrajno dostojen način ... Vi morda še ne razumete, zakaj je n. pr. ostudno, če delavec v gostilni in na cesti pritise na svoje srce dekliča ... Vse je odvisno zgolj od oblike! Zato si morate zapomniti: Obleka mora biti dostojna! Herren über vierzig — to vam je posebna pasma! Ne gre, tedaj, da bi kar naravnost kazali prsa! Stvar mora biti okusno prezentirana! Toliko da se, kakor po nesrečnem naključju, vidi početak, da se malce, malce ... dejal bi, da se komaj zasluži dolinica med romantičnimi hribčkoma ... Ein bisschen Poesie schadet nie! Aber ja nicht moderne Poesie! Herren über vierzig schwärmen nur für Klassisches! In roke, ne nage prav gori do vrha! To vam je mesarski okus! Nekoliko nad komolci ... In spodaj! Hlačke morajo vedno malce pokukavati izpod krilca ... To je kakor malo poprčka na sir! Med hlačnico in nogavičko ozek pas prelestne nožice, to vam je kakor prva violina v orkestru! Svileno perilo za prvo silo vam kupim jaz. In še to: Nikdar nobene vsiljivosti, prosim. Gost mora nekako občutiti, da ima posla s prvovrstno, dobro vzgojeno damo, ki jo je le kruta usoda zanesla v takšno službo ...

— Plače seveda ne bo nič!

— Nič?

— Hrano dobite zastoj in posteljo tudi, če bo treba ...

Njegov smeh, ki je spremljal te besede, je bil tako dobrodušno prijeten, da ni šali pripisovala Bog ve kakšnega pomena.

— In nič plače?

(Dalje prihodnjič.)

"STRANKARSKI" LIST

Kaj je bolj častno: biti glasilo socialistične stranke, ali služiti vsekrizem, vsakemu palatišnu, da le plača?

Kaj je bolj pošteno: imeti načela, ljudski program, ali pa le geslo, "kdo da več"?

no le črto in barvo, barvo in črto, meril je s palcem in kazalcem, najzadnje je pisal, dokler ni v svoji lastni puščobi zaspal ... Tako je naučena šolska umetnost, stara in gnila, brez idealov in lastne volje.

V nedeljo 13. aprila ob 10. zvečer je bila zaključena nepozabna razstava Peruških slik. V sredi aprila je bilo, ampak pri nas pomlad še ni potrkala na naša vrata.

Naša društva, ki razumevajo kulturo in umetniška dela rojaka-proletarca, so po svoji moči kolikor so jim pač dopuščala gmotna sredstva, nakupila slike, ki bodo krasile dvorano v domu. Druš. Slovenski narodni dom je kupilo sliko "Zgodna zima"; Slovensko samostojno podporno društvo, sliko "Ob Jadranskem morju"; druš. "Sloga" št. 14 S. N. P. J., sliko "Oblaki med hribi"; dr. "Moška Enakopravnost" št. 119 S. N. P. J., sliko "Cesta Santa Fe"; Čitalniški odsek S. N. D., "Sneženi park"; Gospodinjki odsek S. N. D., "Grozdeje in cvetlice"; Dramatični odsek S. N. D. "Puščava" portret "Slave" Ivana Cankarja sta kupili naselbini Waukegan in North Chicago s prostovoljnimi prispevki. Najvišjo svoto je prispeval socialistični klub št. 45, namreč \$25. Izmed posameznikov je kupil eno sliko Mr. Anton Slabe iz Cicero. Vseh slik je bilo prodanih na tej razstavi devet.

V ponedeljek 14. aprila je Perušek ostale slike zopet lepo zložil v zaboje in drugi dan jih je naš prevoznik John Mesec odpeljal na Peruškov dom v Evanston, kjer bodo čakale boljše in lepše čase. Prišlo bo spoznanje. Zdravstvuj, Perušek!

Rudolf Skala.

Nove SPOMLADANSKE KRAVATE

KRAVATE
Iz čiste svile
vredne \$1.00

HRANITE DENAR!

Velika zaloga
hlač.

Izvrstna pristoja
vašemu staremu
telovniku ali jopiču.

NIZKE CENE.

po
65c

LAWDALE
CLOTHING HOUSE

3649 West 26th St., blizu Lawndale

V JUGOSLAVIJO Z VELIKIM IZLETOM S. N. P. J. NA CUNARDOVIH BRZOPARNIKIH

A KO nameravate obiskati staro domovino, potem se na vsak način pridružite velikemu skupnemu izletu, ki ga priredi IZLETNI URAD S. N. P. J. skupno s CUNARD STEAMSHIP CO. Izletniki bodo potovali na ogromnih Cunardovih brzoparnikih

AQUITANIA
28. maja

MAURETANIA
28. junija

AQUITANIA
6. julija

Lahko potujete naravnost v Jugoslavijo, ali pa si ogledate veseli Pariz, in—ako hočete—razen Pariza tudi slikovito Svico. Na parnikih izvrstna domača hrana, privatne kabine, prostorni zabavni prostori, vlijudna postrežba. Celo pot vas spremlja izkušen vodnik.

Obrnite se za nadaljna pojasnila na bližnjega zastopnika, ali pa pišite na:

Jugoslav Department

Izletni urad

CUNARD LINE

Slovenske Narodne Podporne Jednote

346 No. Michigan Ave.

2657 So. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

CHICAGO, ILL.

Naši zastopniki v vseh večjih naselbinah.

Največji spomenik IVANU CANKARJU

so knjige, pisane v njegovem duhu, po njegovih nazorih.

TAKE KNJIGE IZDAJA

CANKARJEVA DRUŽBA.

Štiri knjige, ki jih je izdala za leto 1930, so temeljni kamen živemu Cankarjevemu spomeniku.

Vse štiri knjige stanejo samo \$1.10

Zastopstvo v Ameriki ima "Proletarec". Pošljite naročilo čimprej.

KATERA knjiga je najpopularnejša med našimi priseljenci v tej deželi? Je jasno:

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR.

Ako letnika 1930 še nimate, ga naročite. Stane v platno vezan \$1. Ta knjiga je vredna mnogo več kot ji je cena. Ona je sama sebi reklama.

Osmi redni zbor J.S.Z.

SMI redni zbor J. S. Z. se vrši v petek 30. maja, soboto 31. maja in v nedeljo 1. junija 1930 v Detroitu, Michigan. Prične se ob 9. zjutraj.

Pravico do sedeža na zboru imajo delegatje krajevnih klubov, in sicer klubi do 50 članov enega delegata in potem na vsakih nadaljnjih 50 članov enega delegata več. Nadalje člani sekcijskih odborov, ki tvorijo izvršni odbor JSZ. Tajnik JSZ. in njen nadzorni odbor. Urednik in upravnik glasila. Zastopnik Prosvetnega odseka. Nadzorni odbori sekcij. Delegatje konferenc JSZ. Poročevalci (referantje), katerim da izvršni odbor izdelati poročila pred zborom, da jih podajo delegaciji v informacijo in razpravo. Vsem tem plača JSZ. vožnje stroške in poročevalcem ter članom odborov tudi dnevnice, običajno \$5 dnevno. Ti stroški se krijejo iz konvenčnega sklada JSZ., v katerega plačujejo člani 10c mesečno.

Vsaka organizacija, ki pripada Izobraževalni akciji, ima pravico do delegata na zboru. Njihove pravice so označene v pravilih in definirane v 11. točki poslovnega reda v tej koloni. Vožnje stroške in dnevnice jim plačajo organizacije, katere jih pošljejo. Volitve delegatov so sedaj v teku in se vrše do 15. maja.

Sledeči spored, dnevni in poslovni red je izdelala izvršna in ga predloži delegaciji, bodisi da ga sprejme kakor predložen, ali da ga sprejme z dodatki in spremembami.

KONSTITUIRANJE ZBORA.

- 1.) Otvoritev VIII. rednega zbora (glavni tajnik JSZ.).
- 2.) Volitve verificacijskega odbora za pregled pooblastil (tri člani in glavni tajnik).
- 3.) Predložitev poslovnika, dnevnega reda in sporeda.
- 4.) Volitve predsednika in podpredsednika.
- 5.) Volitve konvenčnega tajnika.
- 6.) Volitve dveh zapisnikov.
- 7.) Volitve resolucijskega odbora (pet članov).

POROČILA IN REFERATI.

- 8.) Poročilo tajnika o delu in stanju JSZ., volilni kampanji in o aktivnostih zveze od VII. rednega zbora. Poroča tajnik Chas. Pogorelec.
- 9.) Poročila sekcijških odborov:
 - a) o delu sekcije poročajo tajniki Frank Zaitz.
 - b) o delu članov srbske sekcije poročajo George Maslach.
- 10.) Zvezno glasilo in literatura. Poročata za uredništvo Frank Zaitz, za upravništvo Chas. Pogorelec.
- 11.) Agitacija za naš tisk, predvsem za Proletarca, v naselbinah. Poroča Joseph Snay.
- 12.) Akcija za dom J. S. Z. in Proletarca. Poroča tajnik stavbinskega odseka Fr. Zaitz.
- 13.) Izobraževalna akcija JSZ. in njeno delo. Poroča tajnik prosvetnega odseka Chas. Pogorelec.
- 14.) Delo čitalnic in knjižnic ter njihov pomen. Poroča Anna Mahnich.
- 15.) Kulturno delo pevskih in dramskih zborov. Poroča Mary Ivanush.
- 16.) Vloga slovenskih domov in kulturne in družabne življenja. Referat, ki ga podaja Joseph Skuk.
- 17.) Socialistična agitacija med mladino. Poročajo Herman Rugel, Andrew Grum ml. in Johnnie Rak ml.
- 18.) Naše ženstvo in socialistično gibanje. Poroča Angeline Tich.
- 19.) Agitacija med hrvatsko srbskim delavstvom. Poroča Peter Kokotovich.
- 20.) Čemu opozarjamo socialistično agitacijo med Hrvatmi v Ameriki, in česa potrebujemo, da se temu odpravimo?
- 21.) Jugoslovansko delavstvo v Minnesoti in naše gibanje. Poroča John Kobi.
- 22.) Kakšna naj bo forma socialistične stranke, da postane delavska stranka, kateri bo delavstvo tudi pripadalo. Referira Anton Garden.
- 23.) Poročila o delu Konferenc JSZ. Poročajo delegatje istih.
- 24.) Unije premogarjev in naše stališče.
- 25.) Odbor za resolucije predloži med drugim sledečo resolucijo: Jugoslovanske podpornice organizacije in naše gibanje. — Zadržništvo. — J. S. Z. in unijski pokret. Nadalje bo poročal o vseh resolucijah ki mu jih predlože delegatje, klubi, konference in društva ter posamezni poročevalci.
- 26.) Pravila in načelna izjava J. S. Z. Poroča odbor za pravila: Chas. Pogorelec, Frank Alesh in Blaž Novak.
- 27.) Razno (navesti, razprava in drugo o predlogih, ki niso zapadeli v prejšnjih točkah).
- 28.) Raspust zbora.

POSLOVNI RED.

- 1.) Po zboru izvoljeni predsednik predseduje. Zamenjuje ga podpredsednik. Ako želi predsednik poseči v razpravo k predlogom, se mora obrniti do podpredsednika za besedo, ki jo dobi po vrsti prijavljenih govornikov.
- Predsednik ali podpredsednik se volita dnevno.
- Kdor ne govori k dnevnemu redu, ga mora predsednik poklicati k redu, v skrajnem slučaju pa mu vzeti besedo. Ako prizadeti ni zadovoljen z odlokom predsednika, se sme obrniti na zbor za odločitev.
- 2.) Za besedo se je prijaviti s dviganjem roke. Govorniki dobe besedo po vrsti kakor se prijavijo.
- 3.) Predlogi se stavijo ustmeno ali pismeno.
- 4.) Pred glasovanjem o predlogu imajo pravico do besede vsi govorniki, prijavljeni do sprejema predloga za zaključek debate.
- 5.) Pri enoznačnem glasovanju se odpre ponovna debata in se glasuje, dokler se ne pride do rezultata.
- 6.) Za sprejem predloga zadostuje navadna večina glasov.
- 7.) Glasovanje o predlogih je javno s dviganjem roke, razen v slučajih kjer zbor sklene drugače.
- 8.) Volitve odborov se vrše tajno.
- 9.) Poimensko glasovanje (Roll Call) se vrši, če ga zahteva najmanj ena četrtina članov zbora.
- 10.) Čas zborovanja določa zbor.
- 11.) Bratski delegatje društev, klubov in organizacij, ki prispevajo v fond Izobraževalne akcije JSZ., imajo na zboru vse delegatske pravice v razpravah in sklepanju glede prosvetnega dela, organizacij, ustanov in zadev splošnega značaja. V političnih zadevah ki se tičejo političnega dela stranke, pa imajo posvetovalen glas.

DNEVNI RED ZA SEJE.

1. Otvoritev seje.
2. Volitev predsednika in podpredsednika.
3. Čitanje zapisnika prejšnje seje.
4. Čitanje dopisov in brzojavov.
5. Nujne zadeve.
6. Posebna poročila.
7. Nadaljevanje sporeda.
8. Zaključek seje.

Nasvete glede sprememb v pravilih JSZ., resolucije in drugo, tikajoče se zbora, pošljite tajništvu JSZ., kar pa je za objavo, uredništvu "Proletarca". Poverilnice delegatov pošljite tajništvu JSZ. takoj po izvolitvi, da se imena uvrsti v seznam.

SEZNAM ČLANOV VIII. ZBORA J. S. Z.

(Od vsakega kluba se pričakuje, da bo imel na prihodnjem zboru JSZ. v Detroitu svojega delegata. Prične se v petek 30. maja, na prasniki Spominskega dne. Nadaljuje se v soboto in konča v nedeljo 1. junija.)

CLANI VII. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

Charles Pogorelec, tajnik J. S. Z. Eksekutiva: Frank Alesh, Peter Kokotovich, Geo. Maslach, Filip G. G. Vider, F. S. Tauchar, Frank Zaitz.

Nadzorni odbor J. S. Z. Donald J. Lotrich, Blaž Novak, John Lalich. Nadzorni odsek slov. sekcije: Frank Margole, Angeline Tich, Mary Udovich.

Poročevalci: John Kobi, Duluth, Minn. — Anton Garden, Chicago, Ill. — Jos. Snay, Bridgeport, O. — Anna Mahnich, Waukegan, Ill. — Herman Rugel in Andrew Grum, Detroit, Mich. — Mary Ivanush, Cleveland, O. — John Rak, Chicago, Ill. — Joseph Skuk, Cleveland, O.

Delegat prosvetnega odseka: Andrew Misko.

DELEGATJE KLUBOV.

St. kluba in kraj: 1, Chicago, Ill. — Peter Bernik, 2758 S. Ridgeway Ave.; Joško Oven, 2752 S. Ridgeway Ave.

2, Glencoe, O. — Mary Pirc, Box 95.

3, La Salle, Ill. — Frank Novak, 1000—8th St.

4, Conemaugh, Pa. — Frank Podboy, Box 61, Parkhill, Pa.

5, Forest City, Pa. — Anton Zaitz, Box 924.

6, Bridgeport, O. — Louis Gorenc, RFD 2, Box 39.

7, Sygas, Pa. — Frank Pustovrh, R. F. D. No. 2, McDonald, Pa.

8, Chicago, Ill. — Mike Ladevich, 4507 Keystone St.

9, Arma, Kans. — Joseph Pillich, R. 3, Box 292, Mulberry, Kans.

10, Cleveland, O. — Joseph A. Siskovich, 1009 E. 74th St.

11, Newburgh, O. — Peter Segulin, 10709 Prince Ave.

12, Milwaukee, Wis. — Albert Hraut, 555 S. Pierce Ave.

13, Collinswood, O. — Louis Zgonik, 723 E. 160th St.

14, Herminie, Pa. — Anton Zornik, Box 202.

15, Piney Fork, O. — Frank Završnik, Box 331.

16, Detroit, Mich. — Rudolph Potochnik, 8971 Sherwood Ave. — Peter Benedict, 15326 Crutcher Ave.

17, Detroit, Mich. — Frank Klančnik.

18, Canonsburg, Pa. — Marko Tekavec, 514 Franklin Ave.

19, Moon Run, Pa. — Henry Knez.

20, West Allis, Wis. — Anton Demshar, 822 — 85th Ave.

21, Pullman, Ill. — Chas. Pogorelec, zast.

22, Barberton, O. — John Jan. kovich, 464 N. 4th St.

23, Sheboygan, Wis. — John Suppanchick, 1129 S. 10th St.

24, Girard, O. — John Tancek, RFD 1, Avon Park.

DRUŠTVA IN KLUBI IZOBRAŽEVALNE AKCIJE J. S. Z.

Društvo št. 102 SNPJ., Chicago, Ill. — Frances Vider.

Društvo št. 81 SNPJ., Red Lodge, Mont. — Chas. Pogorelec, zastopnik.

Dramski odsek S. N. D., Waukegan, Ill. — Frances Artach.

Društvo št. 1 SNPJ., Chicago, Ill. — Anton Garden.

Društvo Pioneer št. 559 SNPJ., Chicago, Ill. — Alice Artach.

Društvo št. 87 SNPJ., Herminie, Pa. — Anton Zornik.

Društvo št. 88 SNPJ., Moon Run, Pa. — Henry Knez.

Društvo št. 138 SNPJ., Canonsburg, Pa. — Marko Tekavec.

Pevsko in dram. društvo "Bled", Detroit, Mich. — Joseph Kotar.

Društvo št. 206 SNPJ., Gross, Kans. — Joseph Pillich.

Društvo št. 535 SNPJ., Kenmore, O. — Joseph Jereb.

Klub št. 115, JSZ., Detroit, Mich. — Frank Cesen.

Pevski zbor "Svoboda", Detroit, Mich. — Anton Semec.

KONFERENCA J. S. Z.

St. 1, Zapadna Penna. — John Terčelj, Box 257, Strabane.

St. 2, Ohio. — Louis Zorko, 1236 E. 61st St., Cleveland.

St. 5, vzhodni Ohio in W. Va. — Nace Zlemberger, Box 88, Piney Fork.

St. 4, Illinois in Wisconsin. — Jos. Radel, 477—51st Ave., West Allis, Wis.

Sodrugom v Clevelandu.

Seje kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretjo nedeljo ob 2:30 popoldne v klubovih prostorih v Slov. narodnem domu. Sodrug, prihajajte redno na seje in pridobivajte mu novih članov, da bo mogoče napraviti čim več na polju socialistične vzgoje in v borbi za naša prava.

The Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 528 Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Podpora jubilejni-prvomajski številki Proletarca

V. izkaz.

Paeblo, Colo. Po 50c: Mary Ma-cher in Frank Stare; po 25c: Agnes Knafele in Mary Hočevar; Frank Smerajec, 20c; Andy Rigler, 15c, skupaj \$1.85.

Willard, Wis. Mike Krulitz, 65c; Fred. Schiltz, 50c; po 25c: Mike Cerne, Jos. Klemenc, Geo. Vivotda in Jack Dechman; John Bergant, 20c, skupaj \$2.35, (poslal M. Krulitz).

St. Michael, Pa. Po 50c: Frank Bizjak in Anton Rukše; po 25c: Anton Ošaben, Anton Zalelet, Louis Vozel, Julian Majnar, John Zupan-čič, Frank Kumerdar, Nick Kavšek, John Cahlar, Louis Klenovšek, An-ton Dremel in Louis Božič, skupaj \$3.75 (poslal Frank Bizjak).

Strabane, Pa. Po 50c: John Terčelj, Frank Drenik, Joe Novak, Louis Bartol in John Rosenberger; po 25c: Jos. Potočar, John Bobnar, John Zigmán, John Koklich, Anton Mar-vrič, Math Surina, Frank Majzel, Val. Reven, Frank Mikec, Jacob Vehar, John Troha, Anton Kirm, Martin Mi-doraz, Frank Batista, Anton Slano-vič in John Kutch, skupaj \$6.50 (po-slal John Terčelj).

Cleveland, O. Vincent Jurman, \$5; John Eržen, \$1.20; po \$1: Frank Mikšha, Frank Rant, Edward Bran-sel, Steve Koren in Joseph Samsa; po 50c: Anton Kuvovac, W. J. La-zar, Math Mesec, Frank Lavrič, Frank Brimšek in John Stopar; po 25c: Frank Trtnik, Frank Trtnik, Rosi Sumrada, Frank Trtnik, John Smith in John Tavčar, skupaj \$15.70, (poslal Edward Branisel).

Johnstown, Pa. Po 50c: Mike Kro-fina, Henry Pečarič, Joe Voljak, in John Kobal, skupaj \$2.00 (poslal John Kobal).

Windber, Pa. Po \$1: Tony Straži-šar in Tony Opeka; po 25c: John Africh in Frank Kresovich, skupaj \$2.50 (poslal Tony Stražišar).

Cleveland, O. John Krebel, \$5; Louis Kveder, \$1.50; po \$1: Aug. Komar, Anton Eppich in Jerry Ro-žan; Jos. Papič, 50c; po 25c: Anton Abram, Jos. Vidmar in Fr. Sumra-da, skupaj \$10.75 (poslal John Kre-bel).

Cumberlnd, Wyo. Po 50c: Ignac Bozovičar, Louis Tlaker, Lovrenc Sifrar, Julia Fabjančič, John Petro-vič in Frank Remits; po 25c: Anton Kužner, Louis Gorenc in Jacob Ber-gant, skupaj \$3.75 (poslal Louis Tlaker).

Detroit, Mich. Po 50c: Jacob Babich, Nick Kastelic in Martin Men-ton; Ernest Baic, 25c, skupaj \$1.75, (poslal Peter Benedict).

Johnstown, Pa. Rozi Glavach, 50c; po 25c: Frank Vrhovšek, Anna Dereani in Joseph Glavach, skupaj \$1.25, (poslala Rozi Glavach).

Pittsburgh, Pa. Po 50c: Nick Po-vše in Frank Alič; po 25c: John Borštinar, Frank Krosel in John Ban, skupaj \$1.75, (poslal Frank Alič).

Krayn, Pa. Henrik Pečarič \$1; po 50c: Louis Sterle, Neimenovan in Frank Bavdek; po 25c: John Ko-zole, Martin Korpis, Frank Naglič, Andy Kašica, John Zalar, Louis Bav-dek, Joe Kraine, Frank Zalar, Pečarič ml. Tony Uzman, John Hribar in Matija Turšič, skupaj \$5.50, (poslal Henrik Pečarič).

Chicago, Ill. Po \$1: Ludvik Katz in Frank Sustersich; John Sagadin, 50c, skupaj \$2.50, (poslal L. Katz).

John Jančič, 27c; Joseph Mačus, 25c; Frances Ferkul, 10c, skupaj 62c, (poslal John Jančič). — Po \$1: Mimi Kojina, Frank Omahan, Frank Florjančič, Math Videgar, Mirko Ci-ganich, Lovro Gorjup, John Sprohar, Rok Božičnik, Anton Trojar, Frank Udovich, John Rak, Fred A. Vider; Anton Wouk 75c; Vinko Ločnikar, 65c; po 60c: Helen Arko in D. J. Lotrich; John Rayer, 50c; Martin Abram, 20c; John Držich, 15c; Joe Kristan, 10c, skupaj \$15.55.

Detroit, Mich. Thomas Petrich, \$1; Joe Koršič, 60c; Mike Cvetan, 50c, skupaj \$2.10.

Strabane, Pa. Ivana Krulc, 60c; Jacob Pavčič, 25c; Joseph Progar, 10c, skupaj 95c.

Clarendon Hills, Ill. Mary Au-cin, \$1; Helena Zavertnik, 20c, sku-paj \$1.20.

Waukegan, Ill. Dr. št. 14 SNPJ., \$2.50.

Washington, Pa. Mike Podboy, \$1.50.

Niles, O. John Plahar, 50c.

Hendersonville, Pa. Jacob Baloh, 25c.

Bowie, Colo. Frank Remškar, 45c.

Leadville, Colo. John Zupančič, 40c.

Aurora, Ill. Joseph Dobrovoljc, 25c.

Yukon, Pa. Joseph Robich, 40c; Frank Zalokar, 10c, skupaj 50c.

Gillespie, Ill. John Krainz, 15c.

Oglesby, Ill. Louis Višnikar, 25c.

West Frankfort, Ill. Frank Jesch, 85c.

Johnstown, Pa. Louis Gall, \$1.00.

Girard, Kans. Anton Selak, 25c.

Elizabeth, N. J. Andrew Sprogar, 50c.

Barton, O. Joseph Skoff 10c.

Auburn, Ill. John Homez, \$1.00.

New Market, N. J. John Rupnik, 50c.

Youngstown, O. John Petrich, \$1.25.

Buhl, Minn. Max Martz, 60c.

Valley Home, Calif. Martin Stro-jan, \$1.00.

New Sheffield, Pa. John Panger-šič, 60c.

Pittsburgh, Pa. Mike Plešhe, \$1.00.

Conneaut, O. Po 50c: Joseph Sed-mak in John Kalafatič, skupaj \$1.00.

Latrobe, Pa. John in Mary Fra-del, \$1.00.

Collinswood, O. Frank Barbič, \$1.00.

Lyons, Ill. Frank Molan, \$5.00.

Trommald, Minn. Joseph Slak, \$1.00.

Utica, N. Y. Joseph Simonich, 50c.

Brownston, W. Va. Frank Kle-menc, 25c.

Viriden, Ill. John Schluge, 32c.

Franklin, Kans. Anton Kovač, \$1.00.

Cicero, Ill. Frank Podlipce, \$2.00.

Springfield, Ill. John Goršek, 50c.

Dickson, Pa. John Murnich, 25c.

Rock Springs, Wyo. Anton Star-man, \$1.00.

La Salle, Ill. Po 50c: Math Vo-grich, V. Obid, A. Setine in Joe No-vak; po 25c: Leo Zevnik, Fr. Struna, Fr. Martinjak, A. Deržič, V. Bergles, Fr. Novak, Fr. Udvanc, Peter Banich, A. Remenik, skupaj \$4.25, (poslal P. Banich).

Hostetter, Pa. Po \$1: Vincenc Resnik in John Resnik; po 25c: John Mikec in Joseph Zabkar, skupaj \$2.50, (poslal John Resnik).

Parkhill, Pa. Po \$1: Andrej Ivan-čič in Frank Jančar; po 50c: John Jančar, A. P. Krasna in Adolf Kra-sna; po 25c: Albina Mrak in Gasper Petrovič, skupaj \$4.00 (poslal A. Krasna).

Forest City, Pa. Po 25c: Anton Zaitz, Jennie Zaitz, Anton Drasler, Matt Zgaga in Vide Germ, skupaj \$1.25 (poslal Anton Zaitz).

Somerset, Colo. Po 10c: Anton Majnak in Anton Trebec, skupaj 20c.

Strabane, Pa. Klub št. 118 JSZ., \$5.00.

Mullan, Idaho. Andrew Orazem, \$1.00.

Cleveland, O. Po 50c: John Za-lar in Frank Mlakar, skupaj \$1.00.

Bridgeport, O. Frank Blatnik, 20c.

Arma, Kans. Martin Gorenc, 80c.

Rock Springs, Wyo. John Jereb, 50c.

Yukon, Pa. Joseph Robich, 50c.

Skupaj v tem izkazu \$133.69, prejšnji izkaz \$245.15 skupaj do 9. maja \$378.84.

Popravek: V tretjem izkazu pri-spevkov iz Detroita bi se moralo gla-siti: Mary namesto Martin Grum ter Joe Bohinc namesto Joe Cerne. Pri-spevala sta po 50c vsak. Iz Park-hilla, Pa., prispevalcev je bilo po-motoma izpuščen ime John Turšiča, prispeval 25c.

Martin Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD

324 Broad Street

Tel. 1475. JOHNSTOWN, PA.

John Metelko, O. D.

Preiščemo oči in določimo očala

6417 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

Sto izvodov za dva dolarja

V agitacijske namene pošljemo sto izvodov "Proletarca" za dva dolarja. Naročite jih, kadar imate večjo sejo, veselico, shod, predstavo ali kako drugo priredbo, in jih razdelite med udeležence s priporočilom, da naj se nanj naroče. Pošljite naročilo pravočasno!

Oglašajte priredbe podpornih društev, klubov J.S.Z. in kulturnih ter vseh drugih naprednih organizacij v "PROLETARCU"

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvatskem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku.

Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

Priredbe klubov J.S.Z. in drugih soc. organizacij

MAJ.

BURGETTSTOWN, PA. — V so-boto 17. maja vprizore igralci kluba št. 11 pod pokroviteljstvom kluba št. 19 JSZ. drama "Poročna noč". Vmes bo govor o reorganizaciji UMW in po programu veselica.

OSMI REDNI ZBOR J. S. Z. dne 30—31. maja ter 1. junija v Detroitu.

JULIJ.

PULLMAN, ILL. — Piknik kluba št. 224 JSZ. v nedeljo 13. julija v Wild Wood Preserve, 127th St. in Michigan Ave.

WAUKEGAN, ILL. — Piknik kluba št. 45 JSZ. v nedeljo 27. julija. CLEVELAND, O. — Piknik "Zarje" v nedeljo 27. julija na Goričkovi farmi v Randallu.

AVGUST.

GIRARD, O. — Piknik kluba št. 222 JSZ. v nedeljo 24. avgusta.

CLEVELAND, O. — Piknik kluba št. 27 JSZ. na Močilnikarjevi farmi v nedeljo 17. avgusta.

SEPTEMBER.

MOON RUN, PA. — Konferenca JSZ. za zapadno Penno v nedeljo 28. septembra.

SHEBOYGAN, WIS. — Konferen-ca JSZ. za Wisconsin in severni Illi-nois se vrši meseca septembra. Da-tum bo sporočen pozneje.

OKTOBER.

WAUKEGAN, ILL. — Veselica in dramska predstava kluba št. 45 JSZ. v Slov. nar. domu v nedeljo 12. okt. pop. in zvečer.

CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 v nedeljo 26. oktobra v dvorani ČSPS.

CLERICAL OBJECTORS

The Reverend Peter Ainslie, pastor of the Christian Temple at Baltimore, delivered a sermon at the First Congregational Church in Washington, the church to which Calvin Coolidge belonged when he was president. There were some army chaplains in the congregation. The Daughters of the American Revolution were holding their annual convention in the city, where they would be sure to hear about his remarks, and some of them were present.

In this as good as made-to-order setting, the courageous Mr. Ainslie, among other things, said, "There is no more justification for being a chaplain in the army or navy than there is for being a chaplain in a speak-easy."

To say that this brought forth a howl of pain is putting it mildly. In a speak-easy they have "spiritual" consolation without calling in a preacher, and they do say that such consolation was not unknown in the trenches. In the play, Journey's End, the soldiers drown their misery in liquor.

Peter Ainslie is one of the outstanding preachers in America. His words carry weight with other ministers, even if they do not bring forth anything but froth from the capitalistic and militaristic newspapers. Some of the religious periodicals have also been searching their consciences regarding chaplain service. It looks as if there would be an increasing number of conscientious objectors among the ministers.—Milwaukee Leader.

COLBY IS RIGHT

Speaking to an audience of Washington University students in Graham Memorial Chapel, Bainbridge Colby, Secretary of State in the last year of Woodrow Wilson's administration, said:

"There is no variance in the viewpoint of the two major political parties. The politicians have no thought of seeking remedies for public ills, but are intent only on grasping and retaining power.

"The ebb and flow of political success has no more significance in regard to the improvement of social ills than have the daily victories and defeats portrayed in the baseball box scores on the sport pages of newspapers."

"A fault of the people of today is an incumbrance complex. They have their opinion of the success or failure of a man in public life on the number of times he has held office. They respect vastly more a coarse, shallow individual who holds an office than a man of real power who is not an incumbent."

Mr. Colby deserves credit for his plain talk. He told the plain, unvarnished truth. Our faulty political conditions of today reflect the stupidity, indifference and irresponsibility of the people. Don't blame the politicians in public office for all the faults and shortcomings; blame yourselves—you, the people, are neglecting your duty as men and as citizens.

Income Tax Returns Flush

Fear was expressed by the administration that the returns from the income tax would be rather scant on account of industrial depression, but present indications show that the big taxpayers have been doing business in the regular way and are enjoying a lucrative income regardless of the common lot.

The real trouble in the United States is that the few are so situated that they drain industry of its substance and only the masses suffer. If the government would tax more heavily the excess profits of the few and use the proceeds to furnish work for the unemployed in the construction of vital public works, all society would profit.—Minnesota Union Advocate.

Only Off a Few Inches

The New Leader asks if the Socialists threw away their votes in 1928, or should they have voted for Hoover in order to get something now?

Migosh, man, can't you see that the workingmen who voted for Hoover are getting something now? They are getting it in the neck. True, they expected to get it in the stomach, but the neck is only a couple of feet from the stomach. Why be so finicky about a miss of a few inches?

They Go Together

A harsh materialism is a foe to the spirit of Socialism. Grace and beauty must go hand in hand with knowledge and power.—Minnie Pallister, English Socialist.

TIMELY OBSERVATIONS

By JOHN F. KUTCH

The prisoners of Ohio have paid their debt to society in full but at an enormous price. Three hundred and some lives snuffed out in a dastardly manner through the negligence of the parasites of our defective ruling system. All over our nation our prisons and reformatories are overcrowded. Men, convicted mostly on small offenses are thrown into these pens facing grave dangers just as those of the Ohio penitentiary. Our real criminals however, are at liberty, for they are immune from imprisonment because of their political connections and wealth.

It is time that Labor should take a hand into these unbearable and unbelievable conditions which are taking away the life and liberty of our people. Cleaning up our nation of criminals should begin in Washington, D. C., then the debt to humanity would be well repaid.

More than 2,000 Pennsylvania undergraduates participated in the May Day celebration in Philadelphia. Before the disturbance was quelled 300 students were in jail and L. B. Schofield, Philadelphia's chief of police had been arrested, held under \$1,500 bail and sent to Moyamensing prison, for releasing prisoners pending a hearing.

The safety directors arrest climaxed a night of turmoil that made life sleepless for residents surrounding the University campus, where the first outbreak started about midnight. Stores were wrecked, windows smashed and innocent bystanders thrown into patrol wagons when the police attempted to stop the disturbance. Hundreds of students were beaten into submission on the streets as many hundred blue coats wielded clubs and pistols.

These demonstrations in which youth also participated go a long way in showing that a new light is on the horizon. Youth is gradually stepping into our movement, just as every class conscious persons should do. Economic conditions are ripe and a social change can be made with a strong will by class conscious working men and women.

John J. Parker, appointed by President Hoover for a seat in the supreme court has been rejected by the senate. As he is not willing to appoint anyone who would consider human rights above property rights, the President will have his way. Even at that the senate's rejection of Parker is a good sign, that the trend of public opinion regarding the supreme court, is headed to a right direction.

"Nowhere has the poor immigrant such opportunities as the United States so generously offers," asserted Prof. Michael I. Pupin of Columbia University. Prof. Pupin should visit Western Pennsylvania and see the wonderful opportunities available. He would see that coal miners do not earn sufficient wages to buy enough bread, children deprived of an education because, as soon as they reach 13 or 14 years of age, they have to look for bread and butter. Such is the picture of our opportunities and prosperity. There is more depression, more exploitation than anywhere else. The one opportunity we want is here; let's take advantage of it and effect a social change.

That's the Difference

The prosecuting attorney was examining a Negro witness:
"Now, Tom," he said, "tell us what you know about this fight."
"Well boss," began Tom, "I think—"
"I don't want to know what you think. Tell us what you know."
"I think," said Tom, as he began again.
"I told you not to tell what you think."
"But, boss," said Tom, apologetically, "I ain't no lawyer. I can't talk without thinking."

RADIO LECTURE BY DR. J. J. ZAVERNIK.

Dr. J. J. Zavertnik will give a radio talk over Station W. B. B. M. in the Wrigley Bldg., Chicago, on Saturday, May 17th, at 5:20 (daylight saving time) on "The Prevention of Tuberculosis in Children."

Dr. Zavertnik will speak under the auspices of The Chicago Tuberculosis Institute, 360 N. Michigan Ave., Chicago, which is maintained by the sale of Christmas Seals.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

Visiting our folks in Kansas was quite an experience for the writer. In the midst of all the blossoms, the advanced work of nature, and the forceful winds no great activity was noticeable. In the years gone by, we were told the small localities hummed busily. But now the mines were not operating, the workers were not earning and the idleness gave no opportunity for hustling. One fact was very evident however. Our people are strong for the reorganized mine union and their Alex Howat. They went thru the Lewis regime and secured nothing for themselves. They needed a change. They want this change yet they are having a terrible time because of Lewis' paid reactionaries. And there are men who still believe that Lewis was and is all right. There are men who have been tricked into believing that Howat and the new union officials are just as bad as Lewis, and therefore care to support neither one nor the other.

In the course of conversation they will admit that things could not be any worse than they were under Lewis. That an organization is necessary. That Howat and his new crew are honest. But somehow they cannot work for the new union. When you ask them for a substitute they can offer none. They are just willing to hang in the wind. That will bring them nothing. The thing for them to do is to get back to real life; into the live union, and that is the reorganized Miners Union of which Howat is president.

We have had hopes that unemployment had reached its peak. That business was improving. But every sign tells us that we are mistaken if we say so. To our surprise Judge Parker was not confirmed to the U. S. Supreme Court bench. Labor after all did unite to show its strength, by telling the Senate to beware if they should seat him. We must confess, that we are surprised. If Labor did have the strength to sidetrack Parker just think what greater things it would accomplish if it was organized into its own political party. But in spite of Parker and Hoover the outlook for the future is still dim. A ray of hope shines through that dimness in the Socialist program.

Svetozar Banovec will render his concert this Sunday May 18, at Orchestra Hall at 220 S. Michigan Ave. Slovenes and other Yugoslavs are working together to make this concert the best from the standpoint of attendance and Mr. Banovec has selected an excellent variety of songs. Tickets are selling from 50c to \$2.50.

They can be produced from members of Sava, at the S. N. P. J. office, Proletar, or at the box office of Orchestra Hall. It is expected that the Theater will be filled with people of other nationalities as well.

Another step towards bringing about a change of the prohibition laws has been taken. Ten distinct groups, having this purpose, will convene to draft a unified system in bringing about this change, while a Supreme Court decision making the sale of equipment with which to make home brew and other beverages illegal, has been handed down. This has been intended to tighten the lid closer. The anti prohibitionists regard it however as a step to hasten the deliverance of a sane, modified prohibition law. We too feel in the same manner, especially because the small offenders are being pursued and punished while the big booze rings are extolling millions of dollars from the present system.

The Convention of the Yugoslav Socialist Federation will be well represented by the younger generation. Our folks in Detroit, Michigan are well prepared to receive the delegates and participants of the convention on May 30, 31 and June 1. A number of spectators from Chicago and vicinity expect to make the trip to help manifest the will of our workers.

The last dance of this indoor season will be sponsored by the Ham Bone Chewers Club, a subsidiary of the Pioneer Lodge at the S. N. P. J. Hall on Saturday evening May 24. Tickets are 50 cents and the advance sale of tickets makes us feel that there will be a big attendance.

CASH AND CARRY

Customer: "I want some powder to kill cockroaches."
Clerk: "Will you take it with you?"
Customer: "No, I'll have the cockroaches call and you can rub it on their little tummies!"

ASTRONOMICAL NOTE

A man was brought into court for illicit distilling of whisky.
"What is your name?" asked the judge.
"Joshua," replied the prisoner.
"Joshua?" repeated the judge.
"Are you the Joshua who made the sun stand still?"
"No, judge," was the answer, "I'm the man who made the moon shine."

TREADING ON DANGEROUS GROUND

THE SOCIALIST PARTY AT WORK

May Day Huge Success

Chicago—Largest and most successful meetings in over ten years are the reports coming into the national office of the Socialist party from all over the country. In Chicago, eight meetings were held, with a total attendance of over 6,000.

The Cook County celebration was held in Workmen's Circle hall, with 2000 persons present. There was entertainment, mass singing, and pageantry. The University of Chicago Socialist and liberal clubs combined attracted over 500 to their meeting, where McAllister Coleman and Clarence Darrow spoke. Clarence Senior was the English speaker at both the Bohemian and Slovenian meetings.

The Polish comrades held two meetings, and the Italians and Lithuanians one each. In addition, the Amalgamated held a meeting.

In Milwaukee, over a dozen meetings were held, the main one being Sunday, topping off a series held by branches, unions, fraternal organizations, and singing societies.

New York City jammed the Bronx auditorium to its doors and an overflow crowd listened thru loud speakers which had been provided. Over 250,000 trade unionists quit work at the call of the Committee on Unemployment, formed by the party and several dozen local unions.

Los Angeles filled the labor temple, while Cleveland, with Norman Thomas as speaker, had the best attendance for a long time.

According to the national secretary, these meetings change in attitude on the part of the American people and a change toward more militancy in the party.

Connecticut

The State Federation of Labor has invited the Socialist party to send delegates to the conference on the old age pension bill that will be presented at the next session of the assembly.

Arrangements are already under way for the biggest state convention held in over ten years. The date is June 22.

In all probability the next meeting of the N. E. C. will be held in Connecticut and it is expected that the presence of the committee members will help in the campaign.

Illinois

Since the resignation of W. R. Snow as state secretary, the state executive committee has appointed a sub-committee to reorganize the state office, recombine it with the Cook County office and hire an organizer for the two.

Kansas

Lawrence, Kansas — May 1. — Students at the University of Kansas celebrated May Day by organizing a Socialist club for the purpose of gaining a further knowledge of Socialism, and interesting others in its principles. The roll of this first meeting included twenty-one.

Maryland

At a recent meeting in Baltimore, one of the most enthusiastic held in a long time, secretary Neistadt reported the party was growing in membership and that several new branches had been formed.

Michigan

A political state convention of the party will be held Sunday, May 18th, 3 P. M. in the Polish Hall, 2841 Harper Ave., corner of Joseph Campau Ave., Detroit.

Nominations for the following officers for the fall election will be made:

Governor, Lieutenant Governor, Secretary of State, State Treasurer, Auditor General, Attorney General, United States Senator and platform adopted.

Montana

John F. McKay, former state Senator is busily engaged in organizing Sanders County and is having wonderful success. Noxon boasts of being the best organized town in the country with eighty per cent of the registered voters enrolled as members of the party. Heron has a local consisting of the majority of the registered voters and there are high hopes of enrolling the majority of the registered voters of the entire country. In less than a month over two hundred new members have been brought into the party and an organizer has now been sent over into Lincoln County to do the same there. Wm. F. Held, secretary of the Sanders County party says, "If we had means to cover the state with competent organizers, we believe we could carry Montana this November. As it is, we at least hope to carry the western district for Congress and send a good delegation to the state legislature."

Pennsylvania

The state executive committee met and decided to admit new members at \$2. until January 1931. Half of this money is to be used for a subscription to the state bulletin, which will be issued in July and for a subscription to the New Leader.

BY THE WAY

And, by the way, did Socialists throw away their votes in 1928 or should they have voted for Hoover in order to "get something now"?—The New Leader.

FOR ALL MEN

Socialism is the ideal and hope of a new society founded on industrial peace and forthright, aiming at a new and higher life for all men.—William Morris.

THE UNBELIEVER

Two little girls were on their way home from Sunday school, and were solemnly discussing the lesson.

"Do you believe there is a devil?" asked one.
"No," said the other promptly. "It's like Santa Claus, it's your father."